

E. Peustjens

Door- zichtig spelletje

DONDERDAG 17 APRIL 1997

42ste JAARGANG - Nr. 16 - 35 Fr.

VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

Sinds verleden week donderdag zijn de resultaten van een peiling naar mogelijk kiesgedrag bekend. Het onderzoek werd midden maart uitgevoerd door het peilingsbureau *Dimarso* in opdracht van de krant *De Morgen*. Aan een representatieve schaal van respondenten uit Vlaanderen werd gevraagd voor welke partij ze zouden stemmen, mochten er kamerverkiezingen plaatsvinden. Op het moment van dit schrijven – dinsdag 14 april – werden de resultaten nog niet bekend gemaakt. Verwacht wordt dat ze eerstdaags verschijnen of reeds verschenen zijn. De reden waarom men zo lang met de publicatie van de onderzoeksresultaten wacht, is onduidelijk. Alleszins zijn de kiesvoorspellingen bijzonder spectaculair. Ofwel wou men de gegevens nog eens op hun juistheid controleren, ofwel zit er meer achter.

Hoe dan ook, uit de kiesententies blijkt dat de VU in vergelijking met de kamerverkiezingen van mei 1995 liefst 2,5 % zou vooruit gaan: van 7,4% naar om en bij de 10%. Ook de VLD ziet haar aanhang toenemen, lichtjes tegenover vorige peilingen,

gevoeling tegenover de jongste verkiezingen. De derde, meest overtuigende, winnaar zou Agalev zijn. De partij stijgt enkele procenten boven de 10% uit. Tegenover vorige peilingen zou het electoraat van het Vlaams Blok ongeveer constant blijven.

Opmerkelijk is de gevoelige achteruitgang van de CVP. Deze partij zou ruim onder de 25% dalen. De andere regeringspartij, de SP, zou tegen een historisch dieptepunt aankijken. In Wallonië zou de PS nog verder onderuitzakken, terwijl vooral de PRL daarvan de vruchten zou plukken.

Uit de peiling bleek ook dat de VU heel wat nieuwe kiezers zou aanspreken. Ofwel zijn het kiezers die tijdens een vorige peiling nog twijfelden, ofwel worden vooral SP-kiezers weggekaapt. Net als de VU, zou ook de VLD haar electoraat met een behoorlijk aantal nieuwe kiezers verruimen. Vooral oorspronkelijke CVP-getrouwen zouden voortaan de weg naar de VLD vinden. Merkwaardig is dat ook het Vlaams Blok in het christen-democratisch potje zit te roeren.

Indien de resultaten van de drie democratische oppositiepartijen – VU, Agalev en VLD – worden opgeteld, dan zouden ze in Vlaanderen ei zo na de meerderheid van het aantal stemmen behalen. In Wallonië zouden PRL-FDF en Ecolo eventueel een coalitie kunnen vormen. Alleszins heeft de huidige regeringsmeerderheid geen electorale poot meer om op te staan. Deze meerderheid schijnt alle krediet verloren te hebben.

(lees door op blz. 2)

Kabila naar Kinshasa? **3**

De F van Anciaux **4-5**

Zo naar het Zangfeest **6**

Drie Dosfeldagen **7**

Weeral Walschap **16**

Wij schrijven dit commentaar enkele uren voordat de commissie-Dutroux haar verslag aan het parlement voorstelt. De inhoud is ons dus onbekend, maar hoe zwaarwegend de aanklacht ook zal zijn belangrijker is de richting die het rapport zal aanwijzen en welke gevolgen eraan zullen worden gegeven.

Is de commissie in staat aan politici, maatschappij en gerecht een zuiverend effect op te leggen? Of zal de hele onderneming als een kaarsje uitgaan? Dat blijft het grote vraagteken, men kan alleen vurig hopen dat er inderdaad verandering komt. Toch vrezen we, als we gebeurtenissen van de jongste dagen zien, dat er bij sommigen weinig neiging bestaat om het roer om te gooien. En dit niet alleen bij politici.

Neem nu het voorstel van CVP-senator Johan Weyts om fiscale amnestie te verlenen aan al wie zijn zwart geld in België wil investeren. Dit is toch wel een stamp in het gelaat van allen die steeds nauwgezet al hun inkomsten aan de fiscus hebben meegedeeld. Dat een dergelijk voorstel uit het brein van een christen-democratisch politicus komt is ronduit beschamend.

Ander feit dat ons biezonder ongerust maakt is de hardnekkigheid waarmee in de heren Swaen en Delcroix (beiden CVP) hun uiterste best doen om het onderzoek van de Rwanda-commissie te

stremmen. En er is dhr. De Croo die met een schaamteloze openheid verklaart dat hij zijn partijgenoot en rivaal Rik Daems in een bestuursorgaan van het Gemeentekrediet heeft gedropt en er prat op gaat zijn andere rivaal Patrick Dewael ook wil belonen met een gelijkaardige functie in deze openbare kredietinstelling.

Er bestaat een kans dat...

Wij zouden aan het lijstje de oneindige oorlog tussen de politiediensten kunnen toevoegen én het oorverdovende stilzwijgen dat de gerechtelijke wereld in afwachting van het verslag-Verwilghen aan de dag legt. Ongetwijfeld zal de reactie vanuit die hoek weloverwogen koel zijn. De vraag is groot of het verslag wel enige indruk zal maken op deze met hermijnen getooide dames en heren. In het voorbije weekende heeft Vlaanderen ook een staaltje partijdige journalistiek mogen smaken, met name van wege *Het Laatste Nieuws*. Deze krant speelt binnen de VLD een eigen spel.

Ondertussen werd ons door VLD-medewerkers (strekking-Verhofstadt) bevestigd dat de geruchten over de overstap van Johan Sauwens (richting CVP) en van Geert Bourgeois (richting VLD) door de liberale krant werden opgezet in het kader van het tweegevecht De Croo-Verhofstadt. Deze laatste moet beschadigd worden omdat hij zowat de spilfiguur is in de gesprekken die zich in Zaal F afspelen. De Croo, die geen greep op deze evolutie heeft, wil deze contacten opblazen door politici van de meepartende partijen is een slecht daglicht te stellen. In *Het Laatste Nieuws* vindt hij een gewillige bondgenoot, net zoals het weekblad *Knack* zich leent om de CVP-frustraties dienaangaande te ventileren.

Men moet niet twifelen aan de gelijkheid van het rapport van Marc Verwilghen en commissarissen, maar wie deze en andere felten overweegt slaakt een diepe zucht en vraagt zich af wie de zo gewenste verandering dan wel zal teweeg brengen. Temeer daar de ontroerende verstandhouding tussen de „witte ouders“ aan het afbrokkelen is en de kracht van de Witte beweging ondermijnt. De daden zullen dus van het parlement moeten komen. De volksvertegenwoordiging zal de moed moeten opbrengen om te sanctioneren daar waar nodig. Het gewicht van de namen mag niet

doorwegen op de maatregelen die nodig zijn. De moed om de voorstellen van de commissie uit te voeren mag nu niet ontbreken. Het samenvoegen van alle politiediensten tot één federale recherche is wellicht een van de belangrijkste suggesties, maar wie zal water in de wijn doen?

Geert Bourgeois heeft in een vrije tribune (*De Standaard*, 14 april '97) een aantal voorstellen nader toegelicht. Maar het VU-kamerlid besluit met de vraag of een echte parlementaire democratie in de huidige Belgische context realiseerbaar is. Bourgeois vreest van niet en citeert de premier die in het volmachten-debat bekende dat de delicate Vlaams-Waalse evenwichten het parlement in een houdgreep hebben. Waarmee hij bedoelde dat de houdgreep van de regering op het parlement het gevolg van de houdgreep is waarmee de vier regeringspartijen elkaar in de regering „in evenwicht“ houden. Er bestaat dus een kans dat... er in dit land na het verslag van de commissie-Dutroux iets verandert, maar het kan ook zijn dat er niets verandert. Omdat in dit land een voorstel nooit wet wordt zonder het akkoord van de vier regeringspartijen, stelt Bourgeois. Mocht dit ook nu weer het geval zijn dan wordt de vraag naar het nut van dit land toch wel zeer groot!

Maurits Van Liedekerke

Uitgelezen

De Antwerpse boekenverzamelaar kan zijn hartje ophalen.

Binnenkort veilt Ambers immers 18.000 boeken uit de collectie van wijlen Walter Couvreur, hoogleraar en eerste voorzitter van de Volksunie. Couvreur bezat nogal wat oude, zelfs middeleeuwse, handschriften over de geschiedenis van de Sinjorenstad. Het zou gaan om de grootste collectie die sinds 10 jaar wordt

aangeboden. Uit het bericht in *Gazet van Antwerpen* blijkt voorts dat Couvreur 8 incunabelen, 52 postincunabelen, 77 Plantijndrukken en 1.000-den 'andere oude drukken' bezat, waaronder eerste drukken van o.a. Elsschot, Conscience en Walschap.

De volledige collectie gaat op 21, 22 en 23 april en op 5, 6 en 7 mei onder de hamer.

Limburg alleen!

„Een evolutie die iedereen toejuicht. Er zijn eigenlijk niet zoveel verschillen tussen de beide Limburgen. De staatkundige grens is nu al een soort fictie. Wij gaan naar Nederland om te winkelen, zij komen naar hier om uit te gaan of andersom. Ook de mentaliteit is identiek. De Nederlandse Limburgers zijn eigenlijk geen Nederlanders, maar Bourgondiërs. Ook in die zin is de fusie van het Limburgs Universitair Centrum en de Universiteit Maastricht een logische evolutie.”

Willy Goetstouwers, vast secretaris van het WJC, over de samenwerking tussen de Limburgse universiteiten, in *De Morgen*, woensdag 9 april 1997.

◆ DOORDEWEEKS ◆

■ Het Franstalig onderwijs in Brussel kampt met een tekort aan leerkrachten **Nederlands**. In Brussel zijn de Franstalige scholen verplicht Nederlands te onderwijzen vanaf het derde leerjaar. Sommige onder hen kunnen die plicht niet meer vervullen. Wallonië heeft geen gebrek aan leerkrachten Nederlands.

■ Het **front** tussen de ouders van de vermoorde en vermiste kinderen en de vzw's die o.a. de opsporingsactiviteiten coördineren begint barsten te vertonen. De meningsverschillen zijn ontstaan n.a.v. de oprichting van een nationaal Centrum voor Vermiste Kinderen.

■ De Orde van Advocaten denkt eraan haar leden een beperkte vorm van **reclame** te laten voeren. Zo zouden zij o.m. hun specialiteit mogen vermelden.

■ De ozonlaag wordt met het jaar **dunner**. Deze laag beschermt de aarde tegen de ultraviolette straling van de zon. De afgelopen 20 jaar is de ozonlaag 10% dunner geworden.

■ Limburg en Turnhout krijgen van de Europese Commissie de komende drie jaar gezamenlijk **vier miljard fr.** met het oog op reconversie. Het geld zou 13.000 jobs moeten opleveren.

■ De Vlaamse veeartsen staan aan de **klaagmuur**. Met name de jonge zelfstandige veeartsen verdienen nauwelijks genoeg om rond te komen. Een aanpassing van de opleiding moet een en ander oplossen.

■ De vakbonden bij de spoorwegen staken omdat de directie zonder hen te raadplegen een nieuw **beheerscontract** heeft samengesteld.

■ Wilfried Martens, die gescheiden leeft van zijn eerste echtgenote, is vader geworden van een **tweeling**. Zoals bij het ontslag van Van Hecke zorgt ook dit gegeven weer voor commotie binnen het huishouden van de gezinspartij CVP.

■ De werknemers van Renault zijn opnieuw aan het werk gegaan. De sluiting van de fabriek zou mogelijk **uitgesteld** kunnen worden.

Doorzichtig spelletje

(vervolg van blz. 1)

Op 25 maart 1997 wees een peiling van het onderzoeksbureau *Marketing Unit*, in opdracht van de Franstalige krant *La Libre Belgique*, zelfs uit dat 40% van het electoraat vervroegde verkiezingen en 30% een directe regeringswissel willen.

Alleszins wordt een drastische wijziging van het politieke landschap in het vooruitzicht gesteld. Een anti-christen-democratische coalitie zou niet langer tot het rijk der dromen behoren, terwijl de sociaal-democraten helemaal van de kaart zouden worden gevergd.

Het is naar onze overtuiging in dat opzicht dat de recente lastercampagne tegen de VU moet worden begrepen. In de krant *Het Laatste Nieuws* werd de roddel verspreid dat Vlaams parlements lid *Johan Sauwens* naar de CVP zou overstappen. Er doen ook geruchten de ronde over een overstap van VU-kamerlid *Geert Bourgeois* naar de VLD. Eerder liet journalist *Rik Van Cauwelaert* in het weekblad *Knack* optekenen dat VU-voorzitter *Bert Anciaux* de partij zou uitverkopen.

Deze volledig uit de lucht gegrepen en formeel - zowel door de partij als door de 'genoemden' - ontkende geruchten zijn geen loutere toevalligheid. Sauwens bereikt vooruitgang in de commissie Staatshervorming van het Vlaams parlement; Bourgeois 'groeit' door zijn inbreng in de commissie-Dutroux; Bert Anciaux prijkt bovenaan de politieke hitparade. En net met die partijen die er

electoraal zouden op vooruit gaan, wist hij de eerste akkoorden in Zaal-F van de Senaat uit de brand te slepen. Anciaux steekt niet onder stoelen of banken dat hij met de VLD van Verhofstadt opschiet, dat slechts een vernieuwende CVP, gesteund door Van Hecke, op zijn sympathie kan rekenen. Naar verluidt zou ook de PRL van *Louis Michel* de wetsvoorstellen van Zaal-F in de verscheidene commissies ondersteunen. Ook Agalev en Ecolo onderhandelen over een gezamenlijke strategie.

De conservatieve vleugels van de VLD en CVP kunnen er niet om lachen. VLD-voorzitter *Herman De Croo* wil immers meteen in een regering met de CVP stappen. En de CVP van *Herman Van Rompuy* hekelt de vernieuwingsdrang van Van Hecke, alsook zijn samenwerking met Agalev, VLD en VU. De Croo mag op de steun rekenen van de hoofdredacteur van *Het Laatste Nieuws* *Luc Van Der Kelen*. Van Rompuy weet zich gesteund door *Knack*-journalist *Rik Van Cauwelaert*. Om de vernieuwing tegen te gaan worden beide redacteurs ingezet om een lastercampagne te organiseren. De VU moet als kop van jut dienen. Als de conservatieve vleugels van de twee grootste traditionele partijen met hun progressieve bondgenoten een robbertje willen uitvechten, laat ze het dan onder elkaar uitmaken. Het perfide spelletje dat nu wordt gespeeld, is immers al te doorzichtig.

(evdc)

**Heeft Amerika
diamant
geroken in
Zaire?**

MADRILEENSE CEL

Vorige week liepen ze nog door de straten van Brussel. Vandaag zitten ze in een Madrileense cel. We hebben het over vier patijbestuursleden van het Baskische onafhankelijkheidsfront *Herri Batasuna* die vrijdag gearresteerd werden in Irun op de Frans-Spaanse staatsgrens.

Het viertal was in januari naar Brussel afgezakt om van hier uit politieke partijen, vakbonden en mensenrechtenorganisaties te informeren en te sensibiliseren omtrent de arrestatie van hun collega's. Die werden aangehouden nadat ze geweigerd hadden voor een Spaanse rechter te verschijnen die hen vervolgt wegens 'collaboratie met terrorisme'.

Tijdens de jongste verkiezingscampagne had *Herri Batasuna* immers een fragment van een ETA-videoboodschap verwerkt in een electorale clip. Op de ETA-video zaten drie gemaskerde militanten het 'Democratisch Alternatief' voor, een vredesvoorstel daterend van april '95 om de gewapende strijd te staken en te onderhandelen met de Spaanse regering. De videoboodschap werd naar alle betrokken partijen verstuurd. Madrid ging nooit op het voorstel in.

BUITENLANDSE BRUSSELAARS

De *Vlaamse gemengde commissie voor overleg met de buitenlandse bevolking* zal op eigen initiatief of op vraag advies uitbrengen over alle mogelijke aspecten van het allochtonen- en samenlevingsbeleid in Brussel.

De gemengde commissie maakt deel uit van de *Vlaamse Gemeenschapscommissie* (VGC). In de gemengde commissie zullen allochtonen zonder stemrecht inspraak krijgen. De gemengde commissie zal uit zes Vlaamse verkozenen, zes migranten en zes plaatsvervangers bestaan. De kandidaat buitenlanders zullen geselecteerd worden via organisaties als de *Katholieke Arbeiders Vrouwen* (KAV), de *Foyer*, de *Brusselse Welzijnsraad*, *Stad en Cultuur*, *Het Vlaams Onderwijscentrum* en de vakbonden.

De buitenlandse kandidaten moeten minstens achttien jaar zijn, een vreemde nationaliteit hebben of uit buitenlandse ouders geboren zijn. Ze moeten Nederlands spreken en bovendien minstens vijf jaar in België verblijven.

VLAAMS-BRABANT

Om de sociale verdringing in de Rand rond Brussel tegen te gaan, richtte de Vlaamse regering enkele jaren geleden *Vlaabinvest* op. Er werd een fonds van 1 miljard fr. vrijgemaakt om in de zes faciliteitengemeenten en in de gemeenten Hoeilaart, Overijse en Tervuren de bouw

Se non è vero...

Er zijn zo van die toevalligheden in het leven ... Zo lazen wij in 't Pallieterke van woensdag 9 april 1997 - dat daags voordien, op dinsdag 8 april, verschenen was - de volgende passage: „In veel mindere mate natuurlijk dan de Volksunie, maar enigszins toch ook is het Vlaams Blok zijn agressiviteit kwijtgeraakt. In Brussel heeft de partij zich sterk geprofileerd met een tweetalig pamflet, maar daarbuiten is ze nogal onderkoeld opgetreden. Het moet worden gezegd en erkend dat ze ook weinig steun genoot: het stilzwijgen van de verenigingen die zogenaamd de Vlaamse Beweging zouden uitmaken, in

verband met de politieke gebeurtenissen van de laatste negen maanden, was oorverdovend en derhalve te treurig om aan te zien. Zag geen van hen dan werkelijk ook maar enig verband tussen wat er zich allemaal in België afspeelde (bv. de toenemende werkloosheid) en het Vlaams-nationalisme? Wel, wel, wat een armoede aan mensen en ideeën.”

Goed twee dagen later, op donderdag 10 april, verschijnt er in *Gazet van Antwerpen* een interview met Joris Van Hauthem, officieel woordvoerder van het Vlaams Blok en Brussels volksvertegenwoordiger. GvA-journalist Guido Tastenhoye vraagt eerst of het Blok minder agressief is dan vroeger en besluit met de vraag

of de Vlaamse beweging in het defensief gedrongen is. Van Hauthem antwoordt: „In zekere zin wel. Het is heel moeilijk aan de publieke opinie uit te leggen dat de schandalensfeer, die zich grotendeels in Franstalig België situeert, in een onafhankelijk Vlaanderen niet zou bestaan.

Ik verwijt het de Vlaamse Beweging dat ze daar te weinig standpunten durft over innemen, wellicht uit angst om op één hoopje te worden gegooid met het Blok. De Vlaamse Beweging zou autonomer haar standpunten moeten bepalen, en als die soms gelijklopend zijn met de visie van het Vlaams Blok mogen ze zich daar niets van aantrekken.”

◆ DOORDEWEEKS ◆

van woningen mogelijk te maken. Die woningen werden aan Vlaamse inwoners voorbehouden. Vandaag blijkt dat het Vlaabinvest-project weinig zoden aan de dijk brengt. Er is eerst en vooral de tegenkanting van de Franstaligen. Bovendien blijven de woningen te duur.

De Bestendige Deputatie van Vlaams-Brabant sloeg dan ook de handen in elkaar en schreef meteen 180 miljoen fr. op de begroting van dit jaar in. Dat geld zal voor huisvestingsinitiatieven aangewend worden. Er zal 50 miljoen fr. vrijgemaakt worden voor de zes faciliteitengemeenten, 130 miljoen fr. voor zestien andere gemeenten.

Met het geld worden betaalbare huisvestingsprojecten van openbare besturen gefinancierd. De woningen zijn enkel bestemd voor mensen met een laag tot middelmatig inkomen die een maatschappelijke, economische of sociaal-culturele band met de streek hebben. In de faciliteitengemeenten zal de klemtoon op huurwoningen worden gelegd, in de andere gemeenten gaat het om de aankoop van bouwgronden of de bouw van huizen koopwoningen. De provincieraadsleden moeten het voorziene project nog goedkeuren.

RIKA DE BACKER

PRL-FDF-senator *Alain Destexhe* viel verleden week zwaar uit naar gewezen Vlaams minister van Cultuur *Rika De Backer*. De CVP-politica zou volgens Destexhe steun verleend hebben aan een groep Rwandese Hutu-extremisten die betrokken waren bij de voorbereiding van de volkerenmoord in hun land.

Het is bekend dat de CVP nauwe banden onderhield met de Hutu-leiders, net als de monarchie die openlijk partij koos voor de Rwandese Hutu-president *Habyarimana*. Volgens Destexhe zou Debacker als actief lid van de *Christen-Democratische Internationale* (IDC) een parallelle diplomatie hebben gevoerd. Destexhe bedoelt daarmee dat Debacker de Belgische politici niet inlichtte over de anti-Belgische gevoelens bij de extremistische Hutu's en over het feit dat deze de Arusha-akkoorden niet wilden naleven. Debacker zou zelfs aan de Rwandenzen gevraagd hebben *Leo Delcroix* daarover in het ongewisse te laten toen die een bezoek aan Rwanda bracht. Ook zouden de in België verblijvende extremisten door IDC ondersteund worden. Destexhe gaat wel erg als hij Rika Debacker - op basis van niet altijd even overtuigende documenten - mede verantwoordelijk stelt voor de dood op tien Belgische para's en de nadien uitgebroken genocide. Rika Debacker ontkent. Ze beweert geen parallelle diplomatie te hebben gevoerd en iedereen de nodige gegevens te hebben verstrekt.

FISCALE AMNESTIE

CVP-senator *Johan Weyts* heeft onlangs voorgesteld diegenen die met zwart geld naar het buitenland trokken, 'wit te wasen'. De 'fiscale amnestie' zou voor zowel privé-personen als voor ondernemingen en vennootschappen moeten gelden. Weyts hoopt via een amnestie-wet de Belgische economie op te krikken en de openbare schuld te verminderen. Hij gaat er natuurlijk vanuit dat het in het buitenland geplaatste geld in België zou terecht komen. Een nogal naïeve gedachte, want op die manier zou men ook kunnen te weten komen wie met zwart geld naar het buitenland trok. Overigens moet de SP niet van het voornemen weten.

Israël: er komt maar geen einde aan.

De Zaïrese oppositieleider Etienne Tshisekedi zette maandag jl. de oppositie en de bevolking tot een algemene staking tegen Mobutu aan. Met succes, want in navolging van de actie 'dode stad' bleven in de hoofdstad Kinshasa winkels en bedrijven dicht en het openbaar vervoer lag er lam. Daarmee heeft niet enkel Kabila, maar ook de radicale oppositie haar tanden laten zien.

Kinshasa wacht af

Etienne Tshisekedi, de leider van de grootste Zaïrese oppositiepartij UDPS, liet zich niettemin ruim twee weken voordien door de Zaïrese president *Mobutu Sese Seko* paaien. Mobutu stelde hem op 3 april 1997 als eerste minister aan. Meteen bood Tshisekedi rebellenleider *Laurent Désiré Kabila* 'zes portefeuilles' aan. Daarmee wou de eerste minister de gewapende oppositie doen aansluiten bij de democratische oppositie. Het democratisch gehalte van het nieuwe bewind hield echter weinig om het lijf. Zo schafte Tshisekedi meteen het overgangsparlement af. Kabila kon er enkel om lachen. Van een samenwerking met diegenen die ooit de hand naar Mobutu reikten, moet hij toch niet weten. In de plaats daarvan veroverde Kabila Tshisekedi's thuisbasis, de diamantstad Mbuji-Mayi. En dus moest Tshisekedi er het bijtje bij neerleggen. Daarop benoemde Mobutu generaal *Likulia Bolonge* tot eerste minister. Zijn 28-koppige regering bestaat voor een groot deel uit militairen. Intussen zette Kabila zijn opmars tot in Lubumbashi voort. Op woensdag 9 april werd deze stad door de rebellenleider ingenomen. Daardoor heeft Kabila ruim de helft van het Zaïrese grondgebied veroverd. Overigens heeft hij de Zaïrese geld-

kraan voor het Mobutu-regime dichtgedraaid. Omdat hij 'rust' en 'orde' brengt kan Kabila op de steun van de Westerse en Zuid-Afrikaanse zakenleiders rekenen. De opmars naar Kinshasa laat nog even op zich wachten. In afwachting daarvan werden de vredesonderhandelingen opgeschort. Kabila eist het ontslag van Mobutu. Die wil daar niet op ingaan en zou enkel in een onderhoud met Kabila toestemmen als hij „er beleefd om vraagt.”

Kortom, de situatie in Zaïre is hoogst onzeker, precair en onvoorspelbaar. De internationale gemeenschap vreest het ergste. En de Belgische regering laat zich andermaal door interne conflicten kennen. Natuurlijk kon iedere partij instemmen met de veroordeling van Mobutu. De door hem aangestelde regering werd met een 'militaire dictatuur' vergeleken. Op een moment dat iedereen Mobutu heeft laten vallen en zijn gezag zienderogen verdwijnt, vormt de veroordeling nog nauwelijks een bewijs van diplomatiek inzicht. Toch is er een zekere evolutie in de Belgische houding merkbaar. Als staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking *Reginald Moreels* (CVP) blijft herhalen dat Kabila de Hutu-vluchtelingen in Oost-Zaïre uitmoordt, wordt hij niet langer door Bul-

tenlandminister *Erik Derycke* (SP) tegengesproken. Meer nog, Moreels kreeg de toestemming om met vertegenwoordigers van Kabila een onderhoud, handelend over de Hutu-vluchtelingen, aan te vragen. In navolging van een algemeen plan van het VN-commissariaat voor de Vluchtelingen in Genève stuurt hij bovendien op een 'humanitaire operatie' aan. Van de federale regering kreeg de staatssecretaris alvast de toestemming om te onderzoeken of de vluchtelingen hulp kan worden geboden.

Meteen rees ook de vraag wat daaronder moet worden verstaan. Zo laat de CVP uitschijnen dat de Belgische para's eventueel aan een humanitaire operatie kunnen deelnemen. Ook zouden ze vanuit Brazaville kunnen tussenkomen om een volkerenmoord in Zaïre te verhinderen. Bovendien heeft Moreels een economisch, sociaal en politiek plan voor de toekomst van Zaïre op zak. Erik Derycke moet van dit alles niet weten. Eerst en vooral aanziet hij militaire tussenkomsten als een schending van de Belgische neutrale houding. Daarom kan het mandaat van de para's niet verder reiken dan een eventuele evacuatie van de Belgen. Bovendien mag - volgens Derycke - de federale regering zich niet langer in de binnenlandse politieke aangelegenheden van Zaïre mengen. Het zijn de Zaïrezen zelf die een oplossing moeten vinden.

Voor beide visies valt iets te zeggen. Het siert Moreels dat hij de Hutu-vluchtelingen en eventueel de Zaïrezen uit de nood wil helpen. Maar, daarmee jaagt hij Kabila in de gordijnen en wordt de veiligheid van de Westelingen op de helling gezet. Temeer, daar Kabila zelf verklaarde dat het beter zou zijn dat alle buitenlanders verdwijnen, want „hun veiligheid kan hij niet waarborgen.”

(evdc)

„Ik zit niet in Zaal-F namens de partij. Maar alles wat ik daar doe en zeg weet de partij.”

Het is donderdag 3 april. Bert Anciaux zit er ontspannen bij. Deze keer geen ochtendhumeur. De paasvakantie doet hem duidelijk deugd. En de eerste resultaten in Zaal-F zijn een opsteker.

♦ Er wordt geschreven dat enkele bevriende perscommentatoren aan de mouw van Guy Verhofstadt (VLD) en Johan Van Hecke (CVP) trokken. Daardoor zouden de gesprekken in Zaal-F in een stroomversnelling zijn geraakt.

Er wordt ook beweerd dat het overleg in Zaal-F dient om een regeringscrisis uit te lokken. Na verkiezingen zou dan in het parlement een aparte fractie worden ge-

Indien ik aanvoel dat er in Zaal-F geen bereidheid is om over onze voorstellen te overleggen en een stuk mee te gaan in de hervorming van het kiesstelsel, de creatie van een Vlaams-nationale kieskring en de versterking van het parlement, dan zal ik mijn conclusies trekken. Dat zegt VU-voorzitter en senator Bert Anciaux in een gesprek met de redactie.

◆ WETSTRAAT ◆

vormd.

B. Anciaux: „Nonsens. Er is daar nooit over gesproken. Al kan het zijn dat iemand dit doel voor ogen heeft.”

♦ In het weekblad Knack schreef Rik Van Cauwelaert dat u de partij wil uitverkopen.

B. Anciaux: „Dat artikel is een samenspel van halve waarheden en hele leugens met de bedoeling de gesprekken te

Herman De Croo (VLD) wil hetzelfde doen met Verhofstadt. Waarom de Knack-journalist met veel plezier ook mezelf in dat spelletje wil betrekken, weet ik niet. Het zal wel een persoonlijke keuze zijn zeker.”

PAARS

♦ Kunnen de gesprekken in Zaal-F als de voorbode van een anti-

Rekening houden met verborgen agenda's

doen mislukken. Over Van Cauwelaert wordt verteld dat hij de broodschrijver is van het kabinet van Herman Van Rompuy (CVP). Alleszins zijn er duidelijke banden tussen Van Cauwelaert en een bepaalde hoek binnen de CVP. Het lijkt me niet onwaarschijnlijk dat Van Rompuy met veel plezier Van Hecke wil afmaken. En

CVP coalitie of een paars kabinet beschouwd worden?

B. Anciaux: „Het is mijn persoonlijke overtuiging en ik denk ook deze van het partijbestuur dat er maar fundamentele veranderingen mogelijk zijn indien ze tot stand komen binnen de traditionele partijen en er aldus binnen deze partijen een

vorm van opstand komt. Ik streef naar een breuk binnen deze partijen. Dat behoort niet tot de agenda van Zaal-F, maar ik zou niet verdrietig zijn indien deze doelstelling op de agenda geplaatst wordt. De democratie zou er bovendien baat bij hebben mocht de machtspartij bij uitstek, met name de CVP, een tijd van de macht worden verwijderd. Overigens is er de jongste tijd veel te doen geweest rond paars, onder meer vanuit de VLD is die vraag regelmatig opgedoken, maar de SP gaat daar niet op in. Dat is ook logisch: er kan slechts een paars kabinet tot stand komen als de VU voldoende sterk staat.”

♦ Daar wil u naartoe?

B. Anciaux: „Dat de VU sterk staat, absoluut. Ik geef toe dat ik daar enkele jaren geleden anders over dacht. Ik merk dat we op dit ogenblik te klein zijn en dat we kunnen, zullen en moeten groeien. Niet om het machtsspel te spelen. En zeker niet om zo snel mogelijk in gelijk welke regering te stappen. Maar, hoe meer electorale winst voor de VU, hoe meer kans dat een andere coalitie tot stand komt die ook een andere politiek voert.”

♦ U neemt meer contact op met sociale bewegingen. Is dat ook een manier om de partij te versterken?

B. Anciaux: „Het is juist dat ik toenadering zoek tot allerhande sociale bewegingen. Ik heb dat altijd gedaan. Nieuw is wel dat ik meer mogelijkheden heb gekregen om bijv. met KWB-afdelingen (Katholieke Werklieden Bond) te gaan praten. Toevallig in die gemeenten waar de VU niet aan de bak komt en waar ik merk dat we er kunnen op vooruit gaan. Er is ook het nieuwe feit van de Witte beweging. In haar drang naar groei moet de VU zich aan de schakels van de Witte beweging vastketenen.”

♦ Iedere partij wil de Witte beweging electoraal recupereren.

B. Anciaux: „De VU, noch haar voorzitter willen enkel electorale munt uit de Witte beweging slaan. Maar, de bezorgdheden die in deze beweging tot uiting zijn gekomen zijn ook onze bezorgdheden.”

♦ Iedere partij beweert dat.

B. Anciaux: „Ik heb niet de indruk dat er veel partijen zijn die dicht bij de Witte beweging staan. En als sommigen louter electorale munt uit de Witte beweging willen slaan, dan kan dat gevolgen hebben voor het overleg in Zaal-F. We moeten ook rekening houden met de verborgen agenda's. Indien Verhofstadt via zijn inbreng in Zaal-F wil aantonen dat hij niet meer de melaats van de Wetstraat is en indien hij bovendien VLD-voorzitter wordt, dan kan dat een hypothec op de besprekingen leggen.”

Ondertekende wetsvoorstellen

Op 27 maart 1997 ondertekenden Geert Bourgeois, Jan Loones en Bert Anciaux voor de VU; Pieter De Crem, Luc Willems en Johan Van Hecke voor de CVP; Guy Verhofstadt, Hugo Covelliers, Patrick Dewael, Pierre Chevallier en Geert Versnick voor de VLD; Eddy Boutmans en Jef Tavernier voor Agalev in Zaal-F van de senaat een aantal wetsvoorstellen. De voorstellen slaan alvast op maatregelen ter versterking van de directe democratie, het indammen van de macht van de partijen en het afschaffen van de stemplicht.

Om de gemeentelijke democratie te versterken en de burgers meer bij het lokale beleid te betrekken zouden de burgemeesters rechtstreeks verkozen worden. Uiteraard zouden daardoor ook de intragemeentelijke verhoudingen veranderen. De positie van de burgemeester tegenover de gemeenteraad en de politieke fracties zou versterkt worden. De kandidaat met de meerderheid van stemmen zou burgemeester worden. Haalt niemand een meerderheid dan vindt een tweede ronde plaats, waarbij de twee sterkste kandidaten het tegen elkaar opnemen. VU en VLD ondertekenden dit voorstel, Agalev en CVP niet. Agalev hoedt zich voor een te sterke nadruk op personencampagnes. De CVP vreest allicht dat ze niet langer de 'partij van de burgemeesters' zou zijn. Overigens is het

voor de lokale christen-democratische partijbesturen van het allergrootste belang dat ze zelf kunnen bepalen wie burgemeester wordt. Deze moet immers de vertegenwoordiger zijn van de meest invloedrijke lokale 'stand'.

Dat de CVP dit 'voorrecht' absoluut wil behouden is niet verwonderlijk, want de partij ondertekende wel het voorstel om de lijststemmen te neutraliseren en dit voor de verkiezing van het Vlaams parlement, de gemeente- en provincieraden. De lijststem zou enkel nog meetellen voor de berekening van de zetelverdeling tussen de verschillende lijsten. Daardoor zouden enkel die kandidaten met de meeste voorkeurstemmen verkozen worden, ongeacht hun plaats op de lijst. Uiteraard wordt met dit voorstel de macht van de partijtop ingedamd, terwijl het systeem ook doorzichtiger is. Alle partijen ondertekenden dit voorstel. Agalev maakte evenwel voorbehoud.

REFERENDA

Een andere reeks voorstellen slaat op de invoering van bindende referenda. Volgens de ondertekenaars zouden deze referenda de representatieve democratie aanvullen en de politici dwingen meer oog te hebben voor de verzuchtingen van de steeds mondiger bevolking. Eerst en vooral zou in bindende referenda op ge-

meentelijk- en provinciaal niveau worden voorzien.

Voor wat de bindende referenda op federaal en gewestelijk niveau betreffen, onderscheiden de ondertekenaars twee soorten referenda. Zo zouden wetten en decreten door de bevolking aanvaard of verworpen kunnen worden. Daarnaast zou er ook sprake zijn van het recht op wetgevend initiatief. Natuurlijk zouden voor alle referenda beperkingen worden ingebouwd.

Zo wordt gedacht aan een minimum van 200.000 handtekeningen vooraleer referenda op federaal en gewestelijk niveau worden uitgeschreven. Het initiatiefrecht zou voor alle referenda kunnen uitgaan van iedereen die in België woont en de volle leeftijd van 15 jaar heeft bereikt. Dat betekent dat jongeren vanaf 15 jaar en migranten referenda kunnen aanvragen, evenwel zonder er aan deel te nemen. Alle partijen ondertekenden het voorstel. De CVP maakte wel voorbehoud bij het referendum op federaal vlak.

Tot slot wordt in de afschaffing van de stemplicht voorzien. In afwachting van de daartoe noodzakelijke grondwetswijziging zou de opkomstplicht verdwijnen. Alle partijen zijn het daarmee eens.

(evdc)

ERETITEL

◆ Wordt de partij op de hoogte gesteld en betrokken bij de bespreking in Zaal-F?

B. Anciaux: „Ik zit niet in Zaal-F namens de partij. Maar, alles wat ik daar doe en zeg weet de partij. Ze heeft daar ook geen bezwaar tegen. Al betekent dat niet dat alle wetsvoorstellen ook een partijstandpunt zijn. Toch is er geen enkel voorstel dat resoluut tegen het partijprogramma ingaat. Het stemrecht in de plaats van stemplicht is een congresbeslissing. De rechtstreekse verkiezing van de burge-meester ligt in de lijn van de partijvisie. Ook het invoeren van referenda wordt door de partij gedragen. Binnen het partijbestuur is er wel een stevige discussie gevoerd over het neutraliseren van de lijststem. Ik aanvaard dat dit voorlopig nog geen partijstandpunt is. Ik neem aan dat de partijraad en zeker het congres daarover in het najaar zullen beslissen. Ik zal daar het neutraliseren van de lijststem verdedigen. Meer nog, vanuit de bevolking wordt ook gevraagd om het panacheren terug in te voeren. Ik denk eraan om daarrond een voorstel in te dienen.”

◆ Sommigen – ook binnen het partijbestuur – beweren dat referenda en het neutraliseren van de lijststem al te populistische maatregelen zijn, waarbij personen belangrijker worden dan partijen.

B. Anciaux: „Eerst dit: als ze mij een populist noemen, dan beschouw ik dat als een eretitel. Ik zit er niet mee in op een eerlijke manier volks te zijn. We zijn de Volksunie en dus geen elitaire partij. We moeten de taal van het volk spreken en haar problemen aanpakken. Bovendien pogen de ingediende wetsvoorstellen te herstellen wat verkeerd gelopen is. De vertegenwoordigende democratie werkt niet meer als vroeger. En vergeet niet dat de huidige op de directe democratie gebaseerde wetsvoorstellen aangevuld zullen worden met democratiserende maatregelen die de vertegenwoordigende democratie zullen versterken. Denken we daarbij aan de hervorming van het kiesstelsel dat op de agenda van Zaal-F is geplaatst. Zo zal het stelsel Dhondt stevig worden aangepakt. Het huidige stelsel zorgt er immers voor dat een half miljoen stemmen van de kleinere naar de grotere partijen verhuizen. Er zal ook gestreefd worden naar de creatie van een Vlaams-nationale kieskring. Tevens zullen de mogelijkheden en de invloed van het parlement en van de individuele parlementsleden vergroot worden.”

◆ Stel dat een voor de VU gevoelig punt als de Vlaams-nationale kieskring in Zaal-F on-

voldoende steun krijgt. Wat dan?

B. Anciaux: „Wat in Zaal-F gebeurt is geen structureel overleg waarbij wordt beslist tot aan de finish door te gaan en waardoor men van breekpunten gebruik maakt. Maar, indien ik aanvoel dat er geen bereidheid is om over onze voorstellen te overleggen en een stuk mee te gaan dan zal ik wel mijn conclusies trekken en mijn ontgoocheling niet onder stoelen of banken steken.”

MISKLEUN

◆ Zal er ook gepraat worden over specifieke communautaire thema's als de splitsing van de Sociale Zekerheid?

B. Anciaux: „Absoluut, maar met Agalev zal dat niet eenvoudig zijn. Toch zou iedereen moeten beseffen dat communautaire thema's met democratische her-

vormingen samengaan. België is een mis-kleun die regelrecht tegen de belangen van de gewone mensen ingaat, zowel in Vlaanderen als in Wallonië. Het afbouwen van België is voor mij een essentieel onderdeel van de versterking van de democratie.

◆ Sommigen menen dat de persoonlijke initiatieven van Bert Anciaux hem populariteit bezorgen zonder dat de partij daarvan profiteert. Er wordt gevraagd de banden tussen Anciaux en de partij strakker aan te halen.

B. Anciaux: „We zijn daar volop mee bezig. We gaan een communicatiecampagne organiseren waarin een duidelijke

link zal worden gelegd tussen de voorzitter en de partij. Ik wil alleszins heel graag meewerken om de partij meer als groep te profileren. Maar, ik alleen kan dat niet verwezenlijken. Onze parlementsleden moeten met dossiers naar buiten komen en niet enkel in het parlement schitterend werk leveren. We beschikken over de beste fracties, maar het is onvoldoende bekend. Een stuk populisme, ook bij de parlementsleden, kan geen kwaad. Als sommigen beweren dat ik te populair word en daarom moet inbinden, dan wil ik daar niet van weten. Ik heb geen zin om op mijn lauweren te gaan rusten. Dat zou ook geen goede zaak zijn voor de partij.”

(evdc)

E. Pouffens

„De democratie zou er baat bij hebben mocht de machtspartij bij ultstek, de CVP, een tijd van de macht worden verwijderd.”

◆ ACH ZO ◆

Wielerkampioenen die gestandbeeld worden krijgen steeds een manhaftige pose. Zo is het met Briek Schotte, met Merckx en met Stan Ockers. Zij moeten er altijd als overwinnaars uitzien, in volle inspanning naar de triomf. Nooit worden ze midden hun grootste ellende afgebeeld. Het zou nochtans mooier zijn: een renner die na een dag hard labeur, net op de valreep, de begeerde overwinning aan zijn neus ziet ontsnappen.

De voorbije Ronde van Vlaanderen én Parijs-Roubaix leverden zo'n dramatische beelden op. Twee keer dezelfde kampioenen, twee keer dezelfde pijnlijke omstandigheden.

West-Vlaamse vloeken schateren over en weer. Museeuw raakt compleet van de kaart. En dan schieten de fotografen hun mooiste foto's. Een totaal ontredderde renner gooit de fiets tegen het beton, balt de vuisten en kijkt met vernietigende blik naar het moedwillige ding op de grond: een en al machteloosheid.

Achter hem in een poging om onbeschadigd weg te flitsen: Bruno Boscardin. Is hij beschaamd, om zijn gescheurde broek of omdat hij de wereldkampioen in

beelden van een ontgoochelde Museeuw, tot tranens toe bewogen. Is er geen beeldhouwer in de buurt?

Maar Museeuw heeft Flandrien-bloed in de aderen, hij sluit terug aan. Omdat hij sterk is en omdat hij de kasseien van dit Vlaamse landschap in Frankrijk kent. Hij is er een kind van. Een Flandrien is altijd het kind van een andere Flandrien of hij nu een koereur was, een fransman of een tjoolder. Of hij de boulevards van Parijs heeft gekasseid, bieten heeft gerooid of chicorei heeft gebrand...

Parijs-Roubaix is een Vlaamse koers, dat kan de televisie niet camoufleren, nergens anders in Frankrijk liggen zoveel kasseien bijeen als in dit Noorden. Via het Picardisch hebben ze er zelfs het woord *chaussée* aan over gehouden.

Ik had het vroeger niet zo voor Museeuw, er was altijd wat met hem. Ofwel te koud, ofwel te warm, maar excuses lagen hem steeds in de mond, meer dan een keer dreigde hij ermee te stoppen. Nu heeft hij twee weken na mekaar bewezen een echte Flandrien te zijn: terugkomen als alles verloren lijkt, toch doorgaan als er geen hoop meer is.

En dat is het wat Flandriens tot Flandriens maakt: vandaag winnen, morgen verliezen. Maar telkens op grootse wijze!

Op de kasseien van het Noorden heeft Museeuw zijn standbeeld verdiend. Niet in een triomfantelijke pose, maar midden in de grootste miserie, hulpeloos als een kind en gekleined door onkansen. Daaruit hij is opgestaan, als een leeuw.

R.Asmus

De leeuw van Gistel

Johan Museeuw begint aan de laatste 30 km van de Ronde. De leeuw van Gistel zit goed, hij maakt zich klaar om de Berendries te overwinnen tot daar die onverlaat van een Bruno Boscardin hem van achteren aanrijdt. Museeuw moet van de fiets en maar trekken en sleuren om het onwillige wiel uit het frame te prutsen. Dat gaat doorgaans best, maar een nieuw wiel erin mikken, da's pas ellende. Dat lukt dus niet en Museeuw tiert als een hulpeloos kind. Naar zijn ploegleider die er niet is, naar de fotografen die zich als gieren op hem werpen, naar de zwaantjes die niet geacht worden een poot uit te steken.

Dan komt, eindelijk Patrick Lefevere, die hem een... voorwiel aanreikt. Enkele

het aanschijn van de Muur ten val heeft gebracht? De Italiaanse Zwitser wil er stilletjes van onder muizen.

Een week later in Parijs-Roubaix hetzelfde ramp-scenario. Nog een uur fietsen en dan gaapt de velodroom van Roubaix. Reeds vier keer is Museeuw platgevalen in deze hel, maar telkens is hij teruggekomen, als een feniks uit zijn as verzezen. Een vijfde keer zou er teveel aan zijn. En toch gebeurt het, een klapband. Rust er echt een vloek op deze regenboogtrui of wordt de vraatzucht van de Mapei-ploeg bestraft? In het peloton wordt veel geroddeld, verteld en naverteld, gefluisterd en gefantaseerd. En de gazetten nemen dat graag over. En de fotografen staan overal klaar. Opnieuw

**Zang en dans
zullen ook op
het 60ste
Zangfeest
weer de
hoofdmoot
ultmaken.**

Het ANZ (Algemeen Nederlands Zangfeest), de organisator van het Zangfeest, schuwt de politieke boodschap niet. Meer nog, net als de Vlaamse Volksbeweging wil het ANZ een voortrekkersrol spelen. Ter wille van een krachtig Vlaams werkgelegenheidsbeleid kiest het onomwonden voor onafhankelijkheid. Zolang dit geen werkelijkheid wordt, is het ANZ ontevreden.

Niettemin wil het niet in doemdenken en negativisme vervallen. Daarmee keert de organisatie zich van bepaalde nostalgische kringen in de Vlaamse beweging af. De breuk met het VNJ werd evenwel gelijmd. Geconfronteerd met een nakende boycot, deed het ANZ water in de wijn.

AFSCHAFFING FACILITEITEN

Belangrijker is dat voor het eerst in de ANZ-geschiedenis samengewerkt wordt met vertegenwoordigers uit de zes randgemeenten rond Brussel. De politieke boodschap zal dan ook vooral in het teken van 'de Zes' staan. De Vlamingen dreigen er volgens het ANZ een verwaarloosde of beschermde minderheid te worden.

De problemen in de zes faciliteitengemeenten zijn dan ook zodanig groot

dat er beter wordt gesproken over 'de Zes' in plaats van 'de Rand'. Om de bedreigde situatie van de Vlamingen in de randgemeenten tegen de gaan wil het ANZ dat de gemeente- en provinciewet geregionaliseerd worden. Op die manier zou de Vlaamse regering de faciliteiten kunnen afschaffen. Verder wordt de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde geëist en de

overheveling van alle diensten waarvoor de zes randgemeenten nog op Brussel aangewezen zijn.

Overigens wil het ANZ geen stemrecht toekennen aan niet-Belgische EU-burgers bij de gemeenteraadsverkiezingen in de faciliteitengemeenten en in die Vlaamse gemeenten waar de Europese burgers ten minste 10% van de bevolking uitmaken. In de faciliteitengemeenten moeten de Franstalige scholen integratiescholen worden. Aan de

Op zondag 27 april a.s. vindt het 60ste Vlaams Nationaal Zangfeest in Flanders-Expo te Gent plaats. De Regie- en programmacommissie werkte rond het motto 'Een feestlied voor Vlaanderen' een creatief programma uit. Daarin zal de geëngageerde boodschap geenszins ontbreken.

◆ ZANGFEEST ◆

Vlaamse regering wordt gevraagd een allesomvattend beleidsplan voor de provincie Vlaams-Brabant uit te werken.

In dat plan moet voorrang worden verleend aan een ingrijpend huisvestingsbeleid. De Vlaamse regering kan daarbij premies toekennen aan iedere Vlaamse ambtenaar die zich in de zes randgemeenten komt vestigen.

Met dergelijke maatregelen kan de vernederlandsing van Vlaams-Brabant aangezwengeld worden. Om deze eisen kracht bij te zetten zal het 'Memorandum De Zes' tijdens een hooptepunt op het Zangfeest ondertekend worden.

fonds werden bij de organisatie betrokken.

NEKKA

Op vrijdag 25 april vindt in Flanders-Expo Gent *Nekka-Nacht '97* plaats. De organisatie ligt in handen van de Stichting voor Vlaamse Creatie VZW. Nekka-Nacht brengt het kruim van de Nederlandstalige kleinkunst, pop & rock voor een uniek concert samen.

Dit jaar worden vier thema's rond centrale gast Johan Verminnen uitgediept. Het eerste thema betreft *De kleur van de stad*. Zuivere kleinkunst rond het doen en laten in de stad, de verloedering, de miserie, maar ook de euforie: het bruisende nachtleven. Wannes Van de Velde, Koen De Caeter en Kris De Bruyne staan voor dit alles garant.

Tijdens de behandeling van het tweede thema *Spelers en drinkers* krijgen de klassiekers van het Nederlandstalige lied een vitaminekuur en worden ze pure rock dankzij Jan Hautekiet en zijn kompanen voor één nacht: Paul Michiels (*Soulsister*), Frank Van der Linden (*De Mens*), Guy Swinnen, Roland en Patrick Riguelle.

Feestlied voor Vlaanderen

CULTURELE MANIFESTATIE

Het Zangfeest blijft in de eerste plaats een culturele manifestatie rond de samenhang. Het lied wordt aanzien als een middel voor Vlaamse ontvoogding en het creëert een grote samenhang. Ter gelegenheid van de 60ste en dus feestelijke editie wordt het zangfeestpubliek in de bloemetjes gezet. Er zal ook teruggeblikt worden op de uniek jaarlijkse traditie, niet uit nostalgie maar uit dankbaarheid voor wat zoveel regisseurs, choreografen, dirigenten, componisten, solisten, koren, dansgroepen, vendeliërs, auteurs, dichters en zovele andere medewerkers voor het Zangfeest betekend hebben.

Het programma zal een selectie met romantische liederen, strijdlideren, volksliederen en liederen uit de kleinkunst bieden. Zo zullen Miel Cools, Herman Elegast en De Vaganten van de partij zijn. Connie Neefs zal hulde brengen aan haar broer Louis Neefs die dit jaar 60 zou worden. Ook de Bob Boonsingers staan op het programma.

Naast traditie, krijgen nieuwe composities voor koor- en orkest een bijzondere plaats. Juliaan Wilmots componeert een Zuid-Afrikaanse koorsuite en Breugelsuite. De teksten van schrijver Wouter De Bruyne worden muzikaal ingekleurd met nieuw orkestraal werk van Ludo Claesen. De orkestsuite 'Lied van mijn land' van Jan Hadermann wordt het orgelpunt.

Opnieuw wordt voor de algemene regie een beroep gedaan op Herman Slagmulder. Op het programma staat een indrukwekkende reeks medewerkers. Het Davidsfonds, de VTB-VAB, de VVB, VVKB en het Vlaams Neutraal Zieken-

Stef Bos, één van de smaakmakers op Nekka-Nacht '97.

Noord en Zuid is het derde thema. Daarbij komt de jonge garde die in het kielzog van Johan Verminnen groot geworden is en zelf zijn stempel heeft gedrukt op een nieuwe generatie aan bod. Stef Bos, Clouseau, Kommil Foo en Sabien Tiels zullen het beste van zichzelf geven.

Nekka sluit af met - hoe kon het ook anders - het thema *Zingen tot morgenvroeg*. Johan Verminnen zal tot slot zijn allerbeste nummers zingen.

Nekka-Nacht '97 biedt ongetwijfeld een rijk, verscheiden en bijzonder interessante programmatie. Het gebeuren staat bekend om zijn uniek, modern en uitgelaten sfeer. Een niet te missen evenement.

Info

Het 60ste Vlaams Nationaal Zangfeest gaat door op 27 april 1997 in Flanders-Expo Gent. Het Zangfeest vangt om 14.00 u. aan. De prijzen voor de gereserveerde plaatsen bedragen 1000 fr. (eerste rang), 700 fr. (tweede rang), 600 fr. (derde rang), 500 fr. (vierde rang), 400 fr. (vijfde rang), 300 fr. (zesde rang).

Kaarten kunnen rechtstreeks aangevraagd worden op het ANZ-secretariaat, Baron Dhannislaan 20/2 2000 Antwerpen, tel: 03/237.93.92. Het secretariaat is iedere weekdag tijdens de kantooruren geopend. U kunt er ook terecht op zaterdag 19 april van 9 u. tot 17.00 u.

Kaarten kunnen ook besteld worden door een overschrijving op het rekeningnummer:

Kredietbank: 409-6566861-05
ASLK: 001-2561013-95
Eural Unispar: 930-0020987-02

Worden kaarten per overschrijving besteld, dan vraagt het ANZ even telefonisch contact op te nemen. Aangevraagde kaarten die niet meer voor 27 april toegezonden kunnen worden, kunnen op de dag zelf afgehaald worden aan de kassa's in hal 8 van Flanders-Expo.

Er zijn kortingen voorzien voor gezinnen. Er zijn ook kinderkaarten verkrijgbaar. Plus3-Pas en leden van gepensioneerdenvonden krijgen rangverhoging. Hetzelfde geldt voor leden van ANZ, Davidsfonds, VVB, VVKB en het Vlaams Neutraal Ziekenfonds.

Nekka-Nacht '97 gaat door op vrijdag 25 april om 20.00 u. in Flanders-Expo Gent. Kaarten kunnen tijdens de kantooruren besteld worden via de Nekkafoon 03/248.63.42. De prijzen voor de zitplaatsen bedragen 950 fr. en 750 fr. Staplaatsen kosten 550 fr. Davidsfondsleden krijgen korting. Vanuit 50 vertrekpunten worden Nekkafoon.

Vormingscentrum Lodewijk Dosfel bestaat dit jaar 30 jaar en organiseert naar aanleiding daarvan de komende maanden drie colloquia.

Drie dagen om erover na te denken

Dertig jaar geleden werd het Dosfel-instituut boven de doopvont gehouden. Van bij de oprichting ijvert het instituut vanuit een Vlaams-nationale, democratische en sociaal-geëngageerde invalshoek. Daarmee wil het in de voetsporen treden van haar grote voorbeeld, prof. Lodewijk Dosfel.

Om die verjaardag enige luister bij te zetten werd niet gekozen voor een gelegenhedsuitgave of voor een sjieke receptie met champagne en kaviaar, maar voor het debat. En wel dat over het democratisch tekort binnen de hedendaagse maatschappij. Drie dagen (of juist: zaterdagvoormiddagen) trekt het Dosfel-instituut uit om, naar het hoopt samen met u, te spreken over democratie in relatie tot justitie, tot economie en tot administratie.

JUSTITIE

Op zaterdag 26 april e.k. wacht het Dosfel-instituut u op in het Gentse Novotel om er met u te spreken over democratie in verhouding tot justitie. De bevolking gelooft nog nauwelijks in rechtvaardige verhoudingen tussen het gerecht en de burger. Fundamentele veranderingen dringen zich op. Er moet werk gemaakt worden van een grotere toegankelijkheid van het gerecht het wegwerken van de gerechtelijk achterstand, de depolitisering. Sprekers zijn o.a. *Geert Bourgeois*, VU-kamerlid, *Bart De Smet*, medewerker aan de rechtsfaculteit van Antwerpen en *Bruno Schoenaerts*, auteur van het in gerechtelijke kringen niet altijd even graag gelezen boek 'Justitie: Kafkaïaanse nachtmerrie'. Achteraf kunnen de deelnemers aan het colloquium de uiteenzettingen bespreken in twee werkgroepen.

ECONOMIE

Op zaterdag 24 mei wordt de geïnteresseerde verwacht in de stadsbibliotheek van Sint-Niklaas om er te luisteren naar

uiteenzettingen over de relatie tussen democratie en economie. Als gevolg van de globalisering van de economie hebben de burgers en zelfs de nationale en supranationale overheden steeds minder vat op de evolutie van de economische verhoudingen. Tegelijk zit het sociaal overlegmodel in België volledig op dood spoor. Het traditionele overleg tussen de klassieke sociale partners over de sociaal-economische opties kenmerkt zich door het krampachtig verdedigen van het eigenbelang zonder gemeenschappelijke visie over het algemeen belang. Een nieuw overlegmodel dringt zich dan ook op. Over bovenstaande en andere economische thema's spreken o.a. *Jean-Marie Bogaert*, Vlaams parlements lid voor de VU, *Wim Van der Beeken*, directeur van de studiedienst van het VEV en *Chris Vandebroek*, Vlaams volksvertegenwoordiger voor de VU. Ook hier krijgen de deelnemers weer ruim de gelegenheid tot debat achteraf.

ADMINISTRATIE

De derde en laatste zaterdagvoormiddag van haar 'Drie dagen om over na te denken' reserveert het Dosfel-instituut voor een nader onderzoek naar de samenwerking tussen de democratie en de

administratie. Daarvoor kan u op zaterdag 21 juni terecht in het Hof van Liere (UFSIA) te Antwerpen. De administratie functioneert niet naar tevredenheid van de burger. Al is er door de jaren heen beterschap te merken, nog steeds is er een groot gebrek aan klantvriendelijkheid. Maar ook de onoverzichtelijke formulierenwinkel en de hokjesmentaliteit leiden tot een geringe toegankelijkheid. Hieraan werken vereist een visie op de verhouding politiek-administratie, op de herwaardering van de administratie en het statuut van de ambtenaar, op de rechten en plichten van de ambtenaar, op de taak van de ombudsfunctie, ...

Daarover spreken o.a. *Jan Loones*, VU-senator, *Jan Goorden*, ombudsman van de Vlaamse Gemeenschap, en *Piet Van Schuylenbergh*, secretaris van het OCMW te Dendermonde. Mogelijkheid tot bespreking achteraf. Zoals ook bij de andere twee colloquia is de aanvang voorzien om 9u.30 en het einde rond 13u.

⇒ Voor meer inlichtingen, inschrijvingen of routebeschrijvingen kan u steeds terecht bij het Vormingscentrum Lodewijk Dosfel, Omwentelingsstraat 13, 1000 Brussel, tel. 02/219.25.00, fax 02/217.35.10.

VU op TV

Dinsdag 22 april, TV1

De VNOS-uitzending van 22 april e.k. blijkt vooruit op 1 mei. Het Feest van de Arbeid wordt dit jaar wel heel sterk overschaduwd door de harde economische realiteit van bedrijfs-sluitingen, falingen en massale af-dankingen. VU-voorzitter Bert Anciaux, ondervoorzitter Nelly Maes en Vlaams parlements lid Jean-Marie Bogaert leggen de vinger op de wonde van het falend regeringswerk inzake tewerkstelling en verduidelijken het VU-alternatief terzake.

In een tweede reportage volgt de VNOS-ploeg Willy Kuijpers. Kuijpers nam begin maart afscheid als Vlaams parlements lid, maar blijft - wie had het anders verwacht? - bijzonder actief, o.m. als burgemeester van Herent. Een sfeerbeeld.

⇒ Afspraak op dinsdag 22 april e.k., BRTN - TV1 om 23u25. Een programma van de Vlaams-Nationale Omroepstichting (VNOS).

De regionale VU-krant

Dienstbetoon

In het kader van de nieuwe politieke cultuur (NPC) wordt de jongste tijd het klassieke politieke dienstbetoon terecht op de korrel genomen. Inderdaad, de platte manier waarop een aantal politici hun kiezers-aantal tracht op te drijven, stoot elke rechtgeaarde burger tegen de borst. Vooral de verzuilde partijen met hun nevenorganisaties hebben zich via politieke benoemingen en allerlei vriendjespolitiek onmogelijk gemaakt bij al wie dat gekonkel kotsbeu is. Zo is er een partijvoorzitter die er prat op gaat dat in zijn ruime kelders zeventigduizend (70.000) dossiers hangen van bijna evenveel „beschermelingen“ die hij geholpen heeft en nog helpt. Geholpen aan wat? Aan het goedkeuren van een bouwvergunning in een verboden zone? Geholpen aan een benoeming in het ministerie, Justitie bvb., zonder dat de kandidaat daar bekwaam of geschikt voor is? Geholpen bij het annuleren van een geldboete na een verkeersovertreding? Kan men op die manier, door recht te trekken wat krom is, de kampioenen worden van de voorkeurstemmen? Ja, dat kan nog steeds in dit apenland. Nu wil ik het dienstbetoon niet helemaal verketteren want veel hangt af van de manier waarop men de mensen helpt. Tijdens mijn zittingen heb ik vooral veel geluisterd naar mensen met problemen. Zij hebben mij geïnspireerd bij mijn parlementair werk. Zo ontving ik jaren geleden een gedreven priester, die reeds alle partijen had afgelopen met zijn klacht over het schandaal van de gokverslaving en de hemeltergende familiale drama's die daaruit volgen. Het dwangmatig gokken vooral aan de bingo in het café heeft reeds zoveel levens verwoest dat hier dwingende maatregelen vanwege de overheid broodnodig zijn. Zij laat maar begaan omwille van de belastingen op de kansspelen die de staatskas spekken. Om het geweten te sussen wordt een gedeelte van de gokopbrengsten besteed aan goede werken! Kafka op zijn best. Zo ben ik er via mijn dienstbetoon ook achter gekomen dat in bepaalde ziekenhuizen (gelukkig niet allemaal) schandalige zwarte erelonen op een geniepig manier worden opgestreken. Onlangs nog bekleog zich een jonge vrouw met een bescheiden inkomen over de zestigduizend (60.000) frank die zij in het zwart moest neertellen na een hartoperatie. Zij dierf niet protesteren omdat zij later op controle moest terug komen. Mijn aanklachten daarover in de Kamer en in de pers hebben mij de woede van het medisch corps op de nek gehaald. In Artsenkrant beschreef men mij als een mislukte dokter die zijn frustraties afreageerde op de medische wereld waar hij nooit was bijgeraakt! Zo kan men dus ook stemmen verliezen bij het aanpakken van de onregelmatigheden die men als politicus vanuit het dienstbetoon wil bestrijden. Zo werd ik bij de jongste parlementsverkiezingen niet meer herkozen. Maar de boer, hij ploegt voort.

Jan Caudron

Succesvolle start VU-De Pinte

Vrijdag 28 maart 1997 zal de geschiedenis ingaan als de dag waarop de VU-afdeling van De Pinte-Zevergem op een meer dan succesvolle wijze werd opgestart.

Aangezien er vroeger reeds een sterke VU-afdeling bestond, dient men hier eerder van een heropstarten te spreken. Tot op heden bestond er echter geen actieve werking meer, tot volksvertegenwoordiger Karel Van Hoorebeke samen met Kristof Agache, Geert Depestele en Koen Steenakker opnieuw het heft in handen namen.

Voor de gelegenheid werd nationaal

voorzitter en senator Bert Anciaux uitgenodigd. Hij had het - zijn recent verschenen boek indachtig - vooral over de heropwaardering van de democratie en de voortrekkersrol die de VU hierin dient te vervullen, ook op gemeentelijk niveau. Er werden meer dan 120 aanwezigen geteld in de Raadszaal van het Gemeentehuis in De Pinte. Op de daaropvolgende receptie werd het glas op deze succesvolle bijeenkomst meermaals geheven, tot in de late uurtjes toe.

Ze zullen het in De Pinte geweten hebben. Er zal in de toekomst met de VU dienen rekening gehouden te worden.

Gouden huwelijk te Denderbelle

Op zaterdag 10 mei vieren Jef en Cecile Uyttersprot-Pieters hun gouden huwelijksjubileum. De feestactiviteiten vangen aan om 14u. met een plechtige mis in de St.-Martinuskerk van Denderbelle, waar Jef reeds meer dan 50 jaar koster-organist is.

Samen vormen Jef en Cecile een van de pioniers in dorp en streek van het democratisch Vlaams-nationalisme. De repressie bleef Jef niet gespaard, maar in datzelfde Lokeren waar hij geruime tijd geïnterneerd bleef, vond hij zijn vrouw Cecile. Zeven kinderen, waaronder zes dochters, sproten uit het gezin, dat opgevoed werd in Vlaams-traditionele geest.

Jef werd oprichter van een aantal VU-afdelingen in de omliggende gemeenten en was bij de eersten om de arrondissementale werking mee uit te bouwen. Mandaten of functies heeft hij nooit geambieerd, maar Jef was steeds een man achter de schermen, een toeverlaat bij voor- en tegenspoed. Daarnaast was en is hij actief in de VVVG, de Rederijkerskamer *De Iverlingen*, de fanfare, kerkkoor, ...

En in zijn vrije tijd is Jef gelegenhedsmuzikant, componist van volkse liederen, volksmuzikant, dichter en werkt hij aan een studie over de bijnamen uit vroegere tijden. Cecile vindt haar hobby voornamelijk in het bloemschikken.

Jef is ondertussen ere-voorzitter van de VU-Denderbelle.

De VU-afdelingen van Groot Lebbeke, Denderbelle, Wieze en Lebbeke wensen hen van harte geluk en nog vele jaren gelukkig samen zijn.

Verfransing Roeselare?

De Roeselaarse VU-ondervoorzitter Geert Creupelandt schrok zich een hoedje toen hij in het stadscentrum de jongste affiche zag van een Waalse waterfirma. Een Franstalige reclame in de Rodenbachstad... blijkbaar wisten ze bij dit bedrijf niet dat Roeselaars „Groote Stoorringhe” reeds dateert uit de vorige eeuw. Volksunie-schepen Erik Lamsens zorgde ervoor dat de bewuste affiche vlug verdween. Reactie van het waterbedrijf: „Het was een vergissing”... Waarvan akte.

OOST-VLAANDEREN

Vr. 18 april DENDERLEEUEW: Gespreksavond met Bert Anciaux en Jan Caudron. Om 20u. in de zaal Café „Standaard”, Guido Gezellestraat 6. Org.: VU-Groot-Denderleeuw en arr. Aalst-Oudenaarde i.s.m. VCLD.

Za. 19 april NINOVE: 21ste Eetfestijn van VU-Ninove. Van 18 tot 22u. in Zaal Ter Kloppers, Aardeweg 96 te Outer. Keuze uit Blefstuk, Kipfilet en Tong. Ook op 20/4 van 11u.30 tot 14u.30.

Za. 19 april ERPE-MERE: Busreis, met bezoek aan het Felix De Boeck-museum, streekmaaltijd te Beersel, industrieel-historisch patrimonium, bezoek papiermolen-Herisem (Alsemberg). Deelname 990 fr. alles inbegrepen. Opstapplaatsen: kerk Burst 9u.; kerk Erpe 9u.15. Inschrijven voor 15/4 bij Christina Smekens of Patrick Verbestel, Oudenaardse stwg 856 te Erpe-Mere (053/62.73.89). Org.: VU-Erpe-Mere i.s.m. Kunst- en Cultuurvereniging Kerstcomité, Aaigem.

Za. 19 april SINT-AMANDSBERG: Lentefeest. Om 20u. in de kring Oude Bareel, Beelbroekstraat 2. Voor 400 fr.: ribbetjes, groenten, stokbrood en een glas wijn. Nadien gezellig samenzijn. Gastspreker: Nelly Maes. Inschrijven voor 15/4 Bij Dirk Ruebens (09/228.81.16). Org.: VU-Sint-Amandsberg.

Za. 19 april SINT-AMANDSBERG: Opening tentoonstelling over volksnationalisme. Om 19u. in de kring Oude Bareel, Beelbroekstraat 2. Openingstoespraak door Jean-Pierre Roosen. Tentoonstelling ook te bezichtigen op zondag 20/4 van 10 tot 12 en van 14 tot 20u. Info: Dirk Ruebens (09/228.81.16).

Zo. 20 april LEBBEKE: 20 jaar 't Wielebelleke. Academische zitting in de raadszaal van het Lebbeekse gemeentehuis met als sprekers: Dirk De Cock, Nelly Maes en Bert Anciaux. M.m.v. Dirk Abbeel; muzikale omlijsting: Kris Vermeir. Gevolgd door receptie. Daarna maaltijd voorzien in feestzaal J & B. Inschrijving verplicht bij Willy Bosman: 052/35.48.62. Org.: VU-Lebbeke-Denderbelle.

Vr. 25 april ZOTTEGEM: Karel Van Hoorebeke over „Waarheen met onze justitie”. Om 20u.30 bij Braems, Stationsplein. Org.: VU-Zottegem.

Za. 26 april DEINZE: Familie-uitstap. Bezoek aan Poperinge, IJzertoren, Streekmuseum Diksmuide, Mout- en Brouwerijmuseum Alveringem. Info en inschrijvingen: Els Coppens, 09/380.02.47 OF Willy Lowie (09/386.67.47).

Za. 26 april SINT-AMANDSBERG: Busuitstap naar Frans-Vlaanderen met deelname aan de 21ste Zwijgende Voetocht. Info en inschrijving: 09/225.26.39. Org.: VU Sint-Amandsberg i.s.m. Goossenaertskring.

Za. 26 april GENTBRUGGE: Herdenking prof. dr. Leo Elaut, n.a.v. 100ste verjaardag van zijn geboorte. Om 15u. in de trouwzaal van het Dienstencentrum, Braemkasteelstraat. Org.: Dr. J. Goossenaertskring Gentbrugge-Ledeberg.

Zo. 27 april LAARNE: Dagtrip Vlaamse Vriendenkring Laarne-Kalken naar Mechelen. Vertrek om 8u.15 aan Voetbalplein te Laarne. 8u.30 Kalkendorp. Met o.m. gratis koffie bij aankomst, bezoek aan Speelgoedmuseum, toeris-

tisch menu in restaurant, historische wandeling, bezoek aan brouwerij (Gouden Carolus) met degustatie. Terug rond 20u. Deelname: VU-leden 700 fr., niet-leden 750 fr., kinderen 400 fr. Middagmaal: 500 fr. Inschrijven voor 20/4 bij Frank Van Imschoot (09/369.50.45).

Wo. 30 april AALST: 1 Mei-viering. Samenkomst om 20u. aan standbeeld Gebroeders Daens, Werf. Toespraak door Nelly Maes. Daarna opening nieuw arr. secretariaat in de Albert Liendardstraat 17a. Org.: VU-arr. Aalst-Oudenaarde.

Za. 24 mei AALST: Eetfestijn in zaal 't Kapelleken, Meuleschettestraat 32. Vanaf 18u. Op het menu: soep, steak met kroketjes (keuze uit 3 sausen). Deelname: 450 fr. Org.: VU-Aalst-Hofstade-Erembodegem-Gijzegem-Nieuwerkerken-Moorseel-Herdersem.

WEST-VLAANDEREN

Do. 17 april BRUGGE: Martin Formesyn presenteert diavoorzucht over Brugge en de tapijtkunst. Om 15u. in Vlaams Ontmoetingscentrum De Gulden Spoor, 't Zand 22 te Brugge. Org. Informativa vzw.

Vr. 18 april ROESELARE: Ierland-weekeind op 18, 19 en 20/4 in 't Laag Plafond, Noordstraat 211. Met tentoonstelling „Over twee oude bekenden”. Toegang gratis (18/4 vanaf 18u., 19/4 van 10 tot 20u., 20/4 van 10 tot 17u.). Typische Ierse pub. Activiteiten: 18/4 om 20u.: Jaak Vandemeulebroucke over „Het Europa van de 21ste eeuw”. Toegang gratis; 19/4 Literair-muzikaal progr. met Alfred Den Ouden en Wim Chielens, Ierse kaasschotel. Vooraf inschrijven (500 fr.); 20/4 Aperitief-fuif. Van 11 tot 14u. (250 fr., -12j. gratis). Info en inschrijvingen: Gijls en Greet Fieu-Lepoutre (051/24.84.98) of Wim Jaques (051/24.94.00). Org.: i.s.m. VCLD.

Vr. 18 april IZEGEM: Gespreksavond met Geert Vanhaverbeke en Chris Vandenbroeke over „Een realistische diagnose van de Vlaamse economie”. Om 20u. in de Plantynzaal van de Izegemse Sted. Openb. Bib., ingang Wolvenstraat, t.o. station. Org.: Dosfelkring Izegem.

Zo. 20 april BRUGGE: Jaarlijkse fietstocht VUJO arr. Brugge. Vertrek aan restaurant 't Leltje, Ver-Assebroek. Start om 14u. Info: Zeger Collier, 02/549.86.50 of 050/82.38.87.

Zo. 20 april WAREGEM: 2de Arr. ledenfeest van VU-Kortrijk-Roeselare-Tielt. Vanaf 11u.30 in Salons Ambassade, Zultseweg 150 te Waregem. Deelname: 550 fr., kinderen 250 fr. Gastspreker: Geert Bourgeois.

Wo. 23 april IZEGEM: Het gerecht na Dutroux, door Geert Bourgeois. Om 20u. in de bar van de Sted. Academie voor Muziek en Woord, Kruisstraat 15. Toegangsprijs 50 fr. abo's gratis. Org.: VSVK.

Wo. 23 april BRUGGE: Om 15u. in de Magdalenazaal, Violierstraat 7: Diavoorzucht door Rom Duprez met „Beelden uit het Vlaamse land - Purpen Heide”. Vooraf om 14u. koffietafel. Org.: VVVG-Brugge.

Za. 26 april DE PANNE: Uutkommeeste van VU-De Panne-Adinkerke. Receptie vanaf 19u.30 in feestzaal De Korre, Koninklijke Baan 7, De Panne. Gastspreker: Wilfried Vandaele. Inschrijven bij Noël De Gryse (058/41.44.06) of bij bestuursleden. Deelname: 400 fr. p.p.

Zo. 27 april DAMME: Wandeling in Lapscheure. Samenkomst om 14u. aan zaal Heldewijs. Traject van 6 km. Vanaf 17u. kaasschotel. Deelname 300 fr., -12j. 150 fr. Inschrijven voor 20/4 bij Reinhilde Verbruggen, tel. 50.06.04. Org.: VU-Damme.

Do. 15 mei BRUGGE: Flor Van Noppen, broer van de vermoorde veearts over „Leven en werk van Karel Van Noppen”. Om 20u. in De Gulden Spoor, 't Zand 22 te Brugge. Org.: Informativa vzw.

VLAAMS-BRABANT

Vr. 18 april JETTE: Quiz van VU-afdeling Jette. Om 20u. in het gemeenschapscentrum Essegem. Ploegen van 3

Het partijbestuur deelt mee

Na afloop van het partijbestuur van maandag jl. werd volgende persmededeling verspreid.

VLAANDEREN MAG NIET GEKOLONISEERD WORDEN DOOR PARIJS

De VU kijkt bezorgd en argwanend naar de nieuwe monsterfusie van de holdings Suez en Lyonnaise des Eaux in de hoge Franse financiële kringen. De belangen van Lyonnaise zijn op vele terreinen dezelfde als die van Tractebel. De Franse topfinancier Gérard Mestrallet mag dan vrijdag verklaard hebben dat Tractebel de kampioen wordt van de nieuwe groep, maar niets zegt ons dat de groei van Tractebel niet gefnuikt zal worden ten voordele van Lyonnaise. Als één van de weinige grote industriële concerns is Tractebel verantwoordelijk voor de werkgelegenheid in de energiesector van het land. De VU stelt dan ook de Vlaamse regering mede verantwoordelijk om garanties te bepalen voor deze werkgelegenheid. Tractebel heeft zijn macht opgebouwd dankzij haar monopoliepositie die eerst de Belgische en daarna de Vlaamse regering mee heeft mogelijk gemaakt. Tien jaar geleden stond de Belgische regering toe dat het Franse Suez controle uitoefent op de Belgische energiesector. Door het toestaan van een monopoliepositie aan Electrabel weegt ook de verantwoordelijkheid van

de Vlaamse regering vandaag loodzwaar. De afwezigheid van enige concurrentie in de energiesector maakt Vlaanderen nu des te meer afhankelijk van Frans kapitaal en management. Het lot van duizenden arbeidsplaatsen in Vlaanderen bij o.a. Electrabel en Distrigas, is via de macht van Suez in de Generale in Franse handen gevallen. De Vlaamse regering moet niet wachten met haar eisen tot de werkgelegenheid een stevige knauw krijgt nu Suez fusioneert met een rechtstreekse concurrent. De Belgische en Vlaamse politiek uit het recente verleden dreigt Vlaanderen tot kolonie van Frankrijk te degraderen.

Met de fusie van Suez en Lyonnaise des Eaux blijkt duidelijk dat het Belgische politieke protest te zwak was. Des te meer reden om nu waakzaam te zijn en vooral dringend werk te maken van een degelijke verankeringspolitiek. De Vlaamse regering moet beseffen dat het probleem van de Vlaamse verankering hier ten volle speelt. Niet alleen een beleid van financiële verankering is prioritair, ook een doortastend verankeringsbeleid inzake het bezetten van belangrijke posities door Vlamingen in internationale concerns is meer dan essentieel. Zowel Renault-Vilvoorde als deze fusie maken op verschillende vlakken duidelijk dat het dit land ontbreekt aan de noodzakelijke economische machtscentra. Vlaanderen kan en mag geen wingewest worden van Parijs.

Grafiek van Joris Houwen

Van vrijdag 18 tot en met zondag 27 april stelt kunstschilder, beeldhouwer en etser Joris Houwen 40 etsen en een paar schilderijen tentoon in het Hof van Ryhove (Onderstraat 22, 9000 Gent). Joris Houwen woont in Tielt maar heeft sterke banden met Gent. Zo hield hij van 1971 tot 1984 een boekenantiquariaat open in de huidige Trollekelder waar het reuzenschilderij van zijn hand is. Wegens zijn Oost-Vlaamse en Gentse banden nodigde FVK-Rodenbachfonds Oost-Vlaanderen i.s.m. de Dr. Jozef Goossenaertskring Gent de kunstenaar uit voor een tentoonstelling in de Arteveldestad. Vrijdag 18 april om 20u. belicht Julien Vervaeke, educatief medewerker van het Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen en tevens voorzitter van FVK-Rodenbachfonds Oost-Vlaanderen, het leven en werk van Joris Houwen. Vervolgens opent de Gentse milieuschepen Lieven Decaluwe de tentoonstelling. Na dien volgt een receptie.

Fragment uit 'De kus' (1972, handgekleurde ets)

De tentoonstelling is van zaterdag 19 tot en met 27 april dagelijks geopend van 10 tot 18u. De toegang is gratis. Een 64 blz. tellende catalogus kost 795 fr. (inclusief verzendingskosten), over te maken op het rekeningnummer 447-0093181-83 van FVK Rodenbachfonds Oost-Vlaanderen.

BPA-koehandel te Destelbergen

De gemeenteraad van Destelbergen heeft onlangs de passage over het Bijzonder Plan van Aanleg (BPA) voor Bergenmeersens uit het actieplan van het Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan (Gnop) voor Destelbergen gelicht. Nochtans keurde de Mina-raad, de gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur, dit actieplan eenparig goed. VU-Destelbergen-Heusden betreurt de schrapping. Haar voorzitter, Wim Raman, kant zich tegen de wijziging van de bestemming van Bergenmeersens van natuur- in recreatiegebied. Tevens vindt de Volksunie het weinig zinnelijk dat het BPA voor Bergenmeersens destijds aan dat van het Admiraalhof gekoppeld werd. Hierdoor werd een deel van het vroeger stort in de Admiraalstraat omgezet tot park. Bergenmeersens dreigt echter groen te verliezen. De Volksunie doet deze ruil af als een kleine koehandel. Bergenmeersens is ecologisch waardevoller dan het Ad-

miraalhof dat als park een recreatieve waarde heeft. De ruil is volgens de VU een uiting van kortetermijndenken. Zo verbodt de traditionele machtspartijen, de CVP op kop, de ruimtelijke ordening in Vlaanderen. J.-P. Roosen: „Als volksnationale partij voelt de VU zich vanuit haar integraal-federalistisch gedachtegoed bekommerd om zowel de sociaal-culturele als de ecologische omgeving in Destelbergen-Heusden. Daarom pleit de Volksunie ervoor dat de gemeente Destelbergen een actiever aankoopbeleid van gronden in ecologisch waardevolle gebieden zou voeren.” Roosen denkt daarbij aan Bergenmeersens en zelfs aan de Boccaccio. Thans is deze gewezen danstent een vloek in het landschap. VU-voorzitter Wim Raman hoopt dat het gemeentebestuur met een meer verantwoorde oplossing voor de dag zal komen om het nijpend gebrek aan sportruimten in Destelbergen-Heusden uit de wereld te helpen.

tot 5 personen. Inschrijven voor 28/3. Info bij de bestuursleden.

Za. 19 april DILBEEK: Nationale TAK-aktiedag. Ter ondersteuning van het Vlaams karakter van Vlaams-Brabant. Bussen worden ingelegd vanaf alle Vlaamse Steden. Vertrek om 11u. aan de Westrand te Dilbeek. Inschrijven verplicht! Info: 02/759.84.80 (Kurt Ryon).

Za. 19 april GRIMBERGEN: Jaarlijks Lente-Eventje van VU-Groot-Grimbergen. Vanaf 17u.30 in de Sporthal E. Soens-Singel te Strombeek-Bever. Ook op 20/4 vanaf 11u.30.

Za. 19 april OUD-HEVERLEE: Taalquiz. Om 20u. in Parochielokaal Oud-Heverlee. Ploegen van 4 spelers. Inschrijven tot 11 april bij (na 18u.) Bert Van Hamel (016/40.45.57) en Ciska Proost (016/47.13.23). Gratis inkom en mooie prijzen! Org.: VU-Oud-Heverlee.

Za. 19 en Zon. 20 april HEKELGEM: eetfestijn in Het Patronaat. Zaterdag van 18u. tot 21u. en zondag van 11u.30 tot 16u. Org. VU-Affligem.

Do. 24 april AFFLIGEM: debatavond over de Nieuwe Politieke Cultuur. Gastspreker nationaal VUJO-voorzitter Sigurd Van Germeersch. In het Cultureel Centrum van de abdij van Affligem. Aanvang 20u. Toegang gratis. Org. VU-Affligem i.s.m. Vormingscentrum L. Dossel.

Vr. 25 april NEDER-OVER-HEEMBEEK: VU-Kwis '97 over actualiteit, geschiedenis, sport, wetenschap, natuur, media e.d. Presentatie: Bert Anclaux. In zaal Familia, Fr. Vekemansstraat 131. Inschrijven voor 21/4 door storting van 400 fr. op rek.nr. 428-4053551-51 of 500 fr. op de dag zelf. Max. 45 ploegen van 5 pers. Deuren 19u.30., aanvang: 20u. Org.: VU-Heembeek-Mutsaard-Haren.

Za. 24 mei ZEMST: 4de Reuze-Braadfeest. Vanaf 12u. in de Schranshoeve te Eppegem-Zemst. Org.: VU-arr. Halle-Vilvoorde.

LIMBURG

Wo. 23 april TESSENDERLO: Bezoek aan het Stedelijk Museum Van der Kelen-Mertens te Leuven met FVV-Tessenderlo. Vertrek om 13u.30 op de Vismarkt en om 13u.40 in Engsbbergen. Of afspraak om 14u.45 aan de ingang van het museum in de Vanderkelenstraat. Er wordt gereden met eigen wagens. Inkom 30 fr. (minstens 10 pers.) zoniet 50 fr.

Za. 26 april BILZEN: Bal van de burgemeester in zaal De Kimpel. Aanvang 20u.

Za. 3 mei BREE: Lentebal van VU-kantoor Bree. Vanaf 20u. in Parochiecentrum Tongerlo-Bree; Inkom 100 fr.

ANTWERPEN

Vr. 18 april BOECHOUT: Hof van Reyden, Oude baan, 39, om 20u.: Frans-Vlaamse cultuuravond met Zuid-Vlaams cultureel werker Frank Allacker, kleinkunstgroep „Joel en Klerktje”. Frans-Vlaamse streekspecialiteiten. Inkom 475 fr. Info: Luc Van den Weygaert (03/424.00.46) of Rita De Bont (03/449.83.74). Org.: VTB-VAB en Marnixring.

Vr. 18 april TONGERLO: Alex V. Colen over zijn boek „In de spiegel _ Een halve eeuw later” en over zijn belevenissen tijdens de oorlog (o.a. het Oostfront). Om 15u. in zaal Taverne-Bistro 't Abdijke, Tongerlodorp 8. Toegang vrij. Org.: SMF-Kempem.

Za. 19 april BERLAAR: VU-Bal in zaal Familia, vanaf 21u. Kaarten in vvk. bij bestuursleden. Info: Walter Luyten, 03/482.11.93. Fax: 03/482.44.58. Iedereen welkom.

Za. 19 april BORGERHOUT: Kwis-avond van de Vlaamse Kring Volksontwikkeling Borgerhout. Met ploegen van max. 6 pers.; bijdrage 100 fr. p.p. In de cafetaria Reuzepoort, Turnhoutsebaan. Info en inschrijven (voor 17/4) bij Jan De Scheerder (03/236.45.40) of Martha De Coninck-De Smet (03/322.08.06).

Zo. 20 april ANTWERPEN: Willy Moons over zijn boek „Het proces Irma Laplasse”, in aanwezigheid van Angele

Laplasse. Om 15u. in de bovenzaal van het Rubenshof, Groenplaats. Org.: Stichting Irma Laplasse, Turnhout. Info: 014/41.17.13.

Wo. 23 april ZOERSEL: Info-Avond over het Structuurplan Vlaanderen. In 't Zonneputteke te Zoersel. M.m.v. Peter Renard (Knack). Iedereen welkom. Org.: VU-Zoersel i.s.m. VCLD.

Vr. 25 april SCHOTEN: Paul Van Zimmeren houdt lezing over volksspreuken, weerheiligen en weersvoorspellingen. Om 20u. CC - Kasteel van Schoten. Inkom: 150 fr. (leden FVV & DF), niet-leden: 200 fr. Org.: FVV-Schoten i.s.m. DF-Schoten. Info: Frieda Dufrang (03/658.50.89).

Vr. 25 april ZANDVLIET: Mijn naam is Daens. Theateravond met monoloog van Gert Boullart. Om 20u. in VZW Blidscap, Conterschep 98 te Zandvliet. Org. Info en kaarten: DF-Zandvliet-Berendrecht.

Za. 26 april ANTWERPEN: Met de bus naar de Zwijgende voettocht van de Peene in Zuidpeene (Frans-Vlaanderen). Vertrek om 8u.30 aan Holiday Inn-hotel G. Legrellelaan Antwerpen. Deelname: 400fr. Tevens bezoek aan Cassel en St. Winocksbergen. Info: Luc Van den Weygaert (03/454.00.46). Org.: VTB-VAB en Marnixring.

Za. 26 april BERCHEM: Bezoek met gids aan tentoonstelling „Vlaamse miniatures voor vorsten en burgers”. Samenkomst om 10u.15 hal Koninklijk Museum voor Schone Kunsten. Inschrijven en betaling van 250 fr. voor 23/4 op rek.nr. 402-6114801-15 van Vlaamse Kring Berchem. Info: Thea van Gelder (321.19.86).

Zo. 27 april BERLAAR: Uitstap naar het ANZ-Zangfeest in Flanders Expo. Kaarten enkel in vvk te bekomen na tel. afspraak met Walter Luyten, 03/482.11.93. Schriftelijke reservering: fax 03/492.44.58.

Zo. 27 april HEIST O/D BERG: Naar ANZ in Flanders Expo. Voor kaarten en info: Roger Van Dijk (015/24.80.86).

Wo. 30 april KALMTHOUT: Geleid bezoek aan tentoonstelling: Vlaamse Miniatures voor vorsten en burgers in MSK-Antwerpen. Afspraak om 14u. ingang museum. Deelname: leden 250 fr., niet-leden 300 fr. Vooraf inschrijven verplicht (Ina Budding, 664.46.62). Org.: FVV-Kalmthout.

Do. 15 mei BERCHEM: Toneelvoorstelling Beatrijs, door Tine Ruyschaert. Regie Herman Verschelden in realisatie van Theater Malpertuis. Om 20u. in CC Berchem. Inkom 350 fr. vvk. 300 fr. Info: L. Vangramberen (03/322.05.36); FVV-secretariaat (09/223.38.83).

Vr. 16 mei LINT: Leden- en sympathisantenfeest. Om 20u.30 in Ontmoetingscentrum De Witte Merel. Deelname: 500 fr. (soep, gourmet, pannenkoeken). Nadien gezellig samenzijn. Inschrijven voor 9/5 bij Rik Vercauteren (03/455.71.56). Org.: VU-Lint.

Zo. 25 mei WUUSTWEZEL: Fiets-voettocht. Vertrek tussen 13 en 14u. op parking Parochiecentrum St.-Godelieve Achter d'Hoven te Wuustwezel. Inschrijven ter plaatse aan 50 fr. per deelnemingsformulier. Prijsuitreiking: 18u. Info: Magda Brocatus (313.91.18) of Dirk Van der Hallen (384.05.52). Org.: VU-afd. Noord-Brecht, Malle Wuustwezel.

Wo. 28 mei TURNHOUT: Jaak Peeters stelt pasverschenen boek voor: Open brief van een Vlaamsnationalist aan de Migranten. Om 20u. in CC De Warande, Keldercafé. Inkom gratis. Org.: Vlaamse Kring Turnhout i.s.m. VCLD. Info: Klara Hertogs (014/41.45.79).

Do. 29 mei LIER: Studienamiddag „In het spoor van Felix Timmersmans”, met Walter Luyten. Deelname: 100 fr. p.p. (welkomstgenever inbegrepen). Om 14u. in VNC (Berlarij 80). Met geleide wandeling, museumtoegang, gidsen en infobundel. Info: 03/482.11.93. Iedereen welkom.

Wenst U meer informatie over de
advertentiemogelijkheden in WIJ?

Bel dan vandaag nog naar

Els Decoster

op het nummer 02/481.78.59

baron ruzettelaan 78
8310 brugge 4
baan brugge-oostkamp
050 35 74 04

TAVERNE-RESTAURANT NV JAN BREYDEL

Brugsesteenweg 108 - 8460 OUDENBURG
Telefoon 059/26.82.97
Telefax 059/26.89.35 dinsdag gesloten

Het enige restaurant uit de streek dat durft zijn verse vis te tonen (zie toonbank ingang)

Specialiteiten: Visfondue 10 soorten
Visassortiment 7 soorten
Senegalees Stooftpotje
Hoevekip Valentine Thonart + kreeft.

10 km Brugge
Oostende
De Haan

Brood- en banketbakkerij

R. DE BEULE
Heirbaan 53
2070 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98

**SPECIALITEIT
VAN ALLE
GELEGENHEIDSGEBAK**

Kostuums naar maat

Tel.: 03/231.35.83

U bent van harte welkom bij

Karel Van Den Berghe

B.V.B.A.

VLOER en MUURTEGELS

- Steeds ruime kortingen
- Kwaliteitsprodukten
- Uitstekende service
- Keuze uit meer dan 600 soorten

GENTSESTEENWEG 377
9300 AALST
(200 m voor de Vijfhuizen)
Tel. 053/70.06.64

Het Palinghuis

Sedert 1910
JAN PAUWELS-DE BRAUWER
Oude Brugstraat 16, 9200 Schoonaarde
Tel. 052-42.32.46

Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur
Jaarlijks verlof december De familiezaak met traditie

Misschien het mooiste Hotel in Vlaanderen

3 overnachtingen, half pension 4 gangenmenu,... enz.

Luxe-kamer met douche 6.500,- Bfr. p.p.
Luxe-kamer met dubbele whirlpool 9.800,- Bfr. p.p.
Tel. 059/26.82.97 10 Km van Brugge
Fax 059/26.89.35 & Oostende

Hotel De Stokerij Oudenburg

1 fles champagne met deze bon!!!!

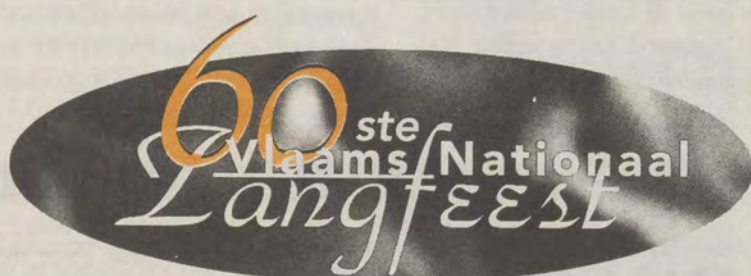
Email Hotel De Stokerij @flanderscoast.be.

Vlaamse lasten, Waalse lusten?

WELKE budgettaire inspanningen leverden Vlaanderen, Wallonië en Brussel? Wat zijn de sociaal-economische gevolgen van een volledige splitsing van de Belgische staatsschuld? En wat bij een gedeeltelijke splitsing? Standpunten, het tijdschrift van het Vlaams Nationaal Studiecentrum, publiceerde een studie over de regionalisering van de Belgische staatsschuld. Taale, maar boeiende lectuur!

UKAN een jaarabonnement nemen op het kwartaaltijdschrift Standpunten door 300 frank te storten op rekeningnummer 435-0259801-18 van het Vlaams Nationaal Studiecentrum vzw. Voor een los nummer betaalt u 100 frank. Meer informatie: VNS vzw, Barrikadenplein 12 te 1000 Brussel. Tel.: 02/219.49.30 of fax: 02/217.35.10.

Zondag 27 april 1997 • 14.30 u.

Flanders Expo • Hal 8 • Gent

Kaartenverkoop: 03/237.93.92

VLAAMS-NATIONAAL
WEEKBLAD

Alle stortingen van
abonnementen en redactie
op rekeningnummer
435-0272161-59 van
WIJ, Barrikadenplein 12,
1000 Brussel.
Tel. 02/219.49.30
Fax. 02/219.97.25
Jaarabonnement 1.800 fr.
Los nummer 35 fr.

**Verantwoordelijk
uitgever:**
Bert Anciaux
Barrikadenplein 12
1000 Brussel

Reclameregie:
Decom
Gossetlaan 30
1702 Groot-Bijgaarden
Tel. 02/481.78.59
Fax. 02/481.78.82

Een uitgave van het
Vlaams Pers-, Radio- en
TV-instituut v.z.w.

Hoofdredacteur:
Maurits Van Liedekerke

Redacteurs:
Eric Van de Castele
Geert Vranken

Secretariaat:
Hilde De Leeuw

DEZE WEEK IN

Knack

AL DE DADERS NAAST DUTROUX

De Commissie-Dutroux legde haar besluiten neer. Het parlement zal nu debatteren over schuld en boete. De vele handlangers van Marc Dutroux: een duiding.

VERBORGEN WERKLOZEN

Ondanks de vele ontslagen dalen de werkloosheidscijfers. Speelt het ministerie van Arbeid vals? Het schorsingsbeleid van de RVA: de verhalen achter de statistieken.

EXTRA MULTIMEDIA

Informatie geknipt op maat van de gewone consument: pc, tv, www, portemonnee, cd-rom, gsm etcetera. Een gratis bijlage van 52 pagina's over multimedia.

SCREENAGERS

Screenagers zijn opgegroeid met afstandsbediening, computers en Internet. Gesprek met cybergoeroe Douglas Rushkoff over een fenomeen. In Weekend Knack.

ELKE WEEK MET WEEKEND KNACK, TELE KNACK EN VACATURE

Gilles De Bilde voetbalt weer. Bij PSV. Chris Porte niet. De spelmaker van Eendracht Aalst revalideert. Er bestaat nog geen zekerheid omtrent zijn voetbaltoekomst. Het herstel verloopt moeizaam. De twijfel zal vermoedelijk groeien. Ook bij De Bilde.

SPORT

De Brusselse Ket De Bilde koos voor de vlucht vooruit naar het buitenland. Naar aanleiding van het wederoptreden van De Bilde schetste Guus van Holland in NRC Handelsblad een opmerkelijk portret van de kleine spits die voorlopig weigert met de pers te praten.

ALS EEN KIND

WIJ citeert: „De Bilde is vergelijkbaar met types als Kluyvert en Davids die slecht raad weten met het nooit wettende sterrendom. De Bilde is een jongen die voetballen op straat heeft geleerd, die op straat van zich af heeft leren bijten, kon afreageren; zoals zoveel jongens die op straat voetballen.

Op straat mag alles. Daar is voetballen een straatgevecht, hard en meedogenloos, daar groeien de echte voetballers, daar leer je pingelen, een tegenstander de bal tussen de benen doorspelen, daar leer je voor jezelf opkomen en van je afslaan. De Bilde leerde voetballen in Breughelpark, een achterbuurt in Zellik nabij Brussel, tussen allochtone jongens die niets meer in hun leven hadden dan voetballen.”

Nog één andere passage uit een toch wel opmerkelijke bijdrage. „Porte brak zijn neus, zijn oogkas en bloedde als een rund. De Bilde mocht op het veld blijven, want de scheidsrechter had niets gezien. Televisiebeelden toonden aan dat De Bilde bewust raak sloeg. Porte werd afgevoerd. De Bilde hield zich afzijdig, nam met enige schroom contact op met Porte, zocht naar verontschuldigen en meende zelfs het slachtoffer nog te kunnen beschuldigen van acties die hem tot deze daad aanzetten. De Bilde sloeg om zich heen, verward en hopen dat iedereen hem zou begrijpen.

Wat zich werkelijk in het hoofd van De Bilde afspeelt, is nog niet duidelijk. Hij wil er niet meer over praten. Hij wacht af en hoopt dat doelpunten en heldendaden alle leed zullen doen vergeten.”

EERLIJKE KANS

De Bilde loopt er dus weer bij in Eindhoven waar hij twee andere vroegere coryfeeën van Anderlecht terugvond: Luc Nilis en Marc Degryse. We weten niet hoe het De Bilde zal vergaan. Niemand durft het voorspellen. Maar de voetballer De Bilde moet wel een eerlijke kans krijgen. Het publiek moet hem toelaten zijn talenten te tonen.

Bij thuiswedstrijden zal dat wel geen problemen opleveren. Bij uitmatchen kunnen moeilijkheden rijzen. Veel zal afhangen van de lef, de zelfverzekerdheid en de beheersing waarmee de toch wel begenadigde spits zijn toekomst aanpakt. Die ligt in de eerste jaren zeker niet in

België. Hier moet nog veel slijten. Daar kan Chris Porte toe bijdragen. Door volledig te herstellen. Maar Porte heeft dat natuurlijk niet helemaal zelf in de hand. De natuur moet haar werk doen. Inmiddels verzamelt het gerecht logischerwijze „argumenten” tegen de recidivist De Bilde die eerder een verpleger zware klappen uitdeelde en die nog vroeger een jeugdleider van H.O. Mercktem

KERNGEZOND

Het Italiaans voetbal oogt kerngezond. De manier waarop Juventus in Amsterdam kwam winnen maakte indruk. Moet men goed weten dat „de oude dame” van Fiatbaas Agnelli in het tussenseizoen nogal wat gevestigde waarden liet vertrekken. Richting Engeland bijvoorbeeld. Het steenrijke Italiaanse voetbal moet bijgevolg wel op enige onderbouw kun-

De vlucht vooruit

op het gezicht zou geslagen hebben omdat deze zijn broertje van inbraak had beschuldigd. De wet van de straat. De Bilde is wel degelijk een product van zijn omgeving. De kans dat hij altijd worstelt met het vedettendom is niet gering. Misschien zou De Bilde beter nog verder van huis zijn herbegonnen. In Italië bijvoorbeeld. Of Spanje. De afstand met zijn verleden zou vooral geografisch en daardoor ook psychologisch groter zijn geworden.

nen terugvallen. Anders valt zo iets niet te verklaren.

Juventus speelt in mei meer dan waarschijnlijk opnieuw de finale van Europacup I. Het zal gegarandeerd ook als uitgesproken favoriet vertrekken. De tegenstander heet dan Borussia Dortmund of Manchester United. De Duitsers wonnen de eerste halve finale met 1-0. Dat is nog de slechtste uitslag niet. Vooral wanneer men 'er rekening mee houdt dat Duitse clubs op vreemde bodem door-

gaans nog moeilijker te manoeuvreren zijn dan in eigen omgeving. United van zijn kant is jong en dat kan tot de gekste prestaties aanleiding geven. De Mancunians overtroffen zich in de kwartfinale door met 4-0 tegen Porto te winnen. Ruim een week geleden verloren ze thuis als competitieleider tegen degradatiekandidaat Derby met 2-3.

Met ons aller Lierse is dat anders. De jongens van Gerets, de blijvers en de vertrekkers van het team, vechten voor de landstitel alsof hun leven er van afhangt. Het zou een zegen zijn voor ons voetbal indien het door frisheid en visie gestuurde beleid van de club van het Lierse met de kampioenenkroon zou worden beloond.

Gym Pie

Gilles De Bilde en Marc Degryse proberen beiden bij PSV Eindhoven de lamp te doen branden.

11

M. Herremans

De beste wint altijd

P. Van Belle

Rolf Sorensen: leider in de WB-stand.

deed. Ook toen hij met een ultieme demarrage afstand nam van de in de spurt veel snellere Moncassin. Zo is dat toch. Neen, met een loterij heeft dat niets te maken.”

De man had er nog kunnen bijvertellen dat de editie van 1997 onvergetelijk was door het mooie weer. Gans Vlaanderen was te hoop gelopen. De renners reden in elke dorpskom, in elke stad tussen rijen

enthousiaste toeschouwers. Museeuw werd voortgestuwd. Een Vlaamse wereldkampioen spreekt nog zoveel meer tot de verbeelding.

Ook in Gent-Wevelgem grepen de Mapeis naast de overwinning. Gaumont stond op uit de doden. Deze veelbelovende Fransman werd vorig jaar een paar keer betrapt op dopinggebruik en hield er een maandenlange schorsing aan over. Eigenlijk was het een heus schandaal. De dokter van de ploeg, die de verboden producten toediende, was korte tijd voordien nog verantwoordelijk geweest voor de dopingcontroles tijdens de Ronde van Frankrijk. Hij was ook de officiële arts van de Franse wielervederatie. Begrijpelijk dat de zaal opschudding verwekte. Maar wat voor De Bilde geldt, is ook voor Philippe Gaumont van toepassing. De man moet een eerlijke kans krijgen om te bewijzen dat het ook anders kan. Ook in Gent-Wevelgem, een semi-klasseker die voor de enen te kort na de Ronde komt en voor de anderen te dicht bij Parijs-Roubaix ligt, melden veel favorieten zich afwezig in de beslissende wedstrijd fase. Enkel Museeuw deed zijn trui eer aan maar voor de overwinning kwam de Gistelnaar niet echt in aanmerking.

(gp)

Voor outer en heerd?

◆ BOEKEN ◆

Over het Brugge uit de 18de eeuw is nog steeds (te) weinig geweten.

Waarom is het zo moeilijk om iets positiefs te vertellen over het Vlaanderen van de 18de eeuw? Over de dagen toen Jozef II het roer in handen had, toen Oostende, Brugge en Gent aan een economische opbloei begonnen? Die bloei zou wel enigszins onderbroken worden door de Revolutionaire en Napoleontische oorlogen, uit de periode 1792-1815. Toch is het de moeite waard te onderzoeken waarom de Vlamingen toen niet slecht boerden. Er is gelukkig de ontleding gemaakt door Chris Vandenbroeke en uitgeschreven in zijn boek *Hoe rijk was arm Vlaanderen?*

VERDRONGEN

De studie *God of de Keizer. Clerus en politiek te Brugge tussen 1780-1802* van

Kurt Priem is, zelfs in de nogal clericale aanpak van de auteur, een verhelderende aanwinst.

Waarom de periode uit ons geheugen wordt verdronken is een pregnante vraag, temeer daar aan onze universiteiten toch zeer beslagen historici actief zijn op het terrein van de nieuwe tijden. Toch is de materie nog verre van volledig verkend. Het is zelfs zo dat een belangrijke instelling als de Watering historisch nauwelijks onderzocht is, net zo min als er over het Brugse Vrije tijdens het Ancien Regime nog steeds geen serieuze studie is verschenen.

Andermaal, waar de verklaring gezocht? Misschien wel in dit boekje, dat wij u graag aanraden, omdat het een aantal aspecten aanbrengt, waar men te vlug over heen neigt te stappen. Dat is een groot verdriet, want het bewijst gedeeltelijk dat het Nederlands, ondanks Verlooy en zijn verhandeling over d'onacht der moederlyke tael, tijdens die periode wel degelijk voertaal voor het denken was. De auteur wijst daarbij op de rol van bisschop Brnart als

tensor, maar toch kan hij de aandacht voor de Verlichting te Brugge niet ontkennen.

VOORRECHTEN

De politiek van Jozef II voor Vlaanderen was op verschillende manieren toonaangevend voor andere vorstendommen, bijvoorbeeld voor Frankrijk, waar men meer nog dan hier met een verstand beleid en vooral met versterde instellingen te maken had.

De hervormingen van Jozef II waren vooral gericht op het dynamiseren van de samenleving en het mobiliseren van het slapende kapitaal. Enkele kloosters waren behoeftig geworden omdat het geven van giften niet meer zo frequent voorkwam, laten we zeggen omdat de samenleving minder gecleraliseerd was dan men later geredelijk heeft aangenomen. Bovendien blijkt uit dit boek ook dat de economische politiek in feite niet zo nadelig was voor Vlaanderen, gewoon omdat de verhoudingen in Europa meer dan gespannen waren. Wat er aan de hand was? Bij de vierde Zeeoorlog waren de zeevarende

naties van Europa betrokken, alleen de Oostenrijkse Nederlanden waren er buiten gebleven zodat Oostende het statuut van Vrijhaven had gekregen. We moeten dus vaststellen dat de politiek van Jozef II zonder meer positief was. Pas toen hij als een Gorbatsjov avant-la-lettre te snel ging met zijn hervormingen, zodat de traditionele voorrechten overhoop werden gooid, kwam het volk in het geweer. De Kerk voerde, bij monde van een aantal abten, het hoge woord en wist tijdens de Brabantse Omwenteling haar eigen eisen op het voorplan te schuiven.

De verhouding tussen Kerk en Staat werd daarbij scherper gesteld. Of om het met het besluit van de auteur aan te geven: de kerk werd hoe dan ook niet echt vrij in een vrij land. Maar, hoe kan een instelling vrij zijn, als ze nauw betrokken is bij het beleid? Meer nog, de kerk had zitting in de Staten van Vlaanderen en van Brabant en ook in de Collatorale Raden, de hoogste instellingen in de toenmalige Oostenrijkse Nederlanden. Jozef II stond verder een herindeling voor van zijn Nederlandse bezittingen in 9 „kreitsen”, later kwamen er de partements, tijdens de Franse Annexatie, uiteindelijk de provinciale structuur. Ook het gerecht wilde hij grondig wijzigen, zodat iedereen meer rechtszekerheid zou genieten. Voorwaar een belangrijk vorst, zelfs modern te noemen. Kurt Priem wijst er nauwelijks op, maar men weet dat Brugge de rol als centrum van een eigen Kreits wel zag zitten, evengoed als de rol in de rechterlijke structuur belangrijk geacht werd.

BELANGRIJK

De reden waarom we aan dit boek aandacht besteden, haalden we vroeger al aan, de achttiende eeuw is te belangrijk om er het stilzwijgen over te blijven bewaren. Temeer daar er heel wat voortreffelijke werken over zijn gepubliceerd die de studie kunnen bevorderen. Familiegesciedenissen die meestal teruggevoerd worden tot de achttiende eeuw, zeker de tijd van Jozef II. Verder kan men in de reeks *Bouwen door de eeuwen heen*, de inventarissen van monumenten en landschappen, niet voorbij aan het gewicht van de achttiende eeuw voor de bouwkunst. Brengen we dat alles in rekening, gekoppeld aan de bevindingen van Hoe rijk was arm Vlaanderen?, dan moet men er zich voor hoeden de achttiende eeuw te overschatten. Maar tot nader order bedreigt ons dat gevaar in het geheel niet.

Bart Haers

⇒ *God of de Keizer. Clerus en politiek te Brugge, 1780-1802.* Kurt Priem. *Vlaamse historische studies.* Uitg. Het Genootschap voor Geschiedenis te Brugge, 1996, 183 blz., 890 fr.

De middeleeuwse schrijver *Jacob van Maerlant* zal nooit gedacht hebben dat hij, meer dan 700 jaar na zijn dood, op nog zoveel belangstelling had mogen rekenen. Vorig jaar won *Frits van Oostrum* de AKO-literatuurprijs met *Maerlants Wereld* (Uitg. Prometheus), dit jaar is er de tentoonstelling in Damme. Bij het *Dauidsfonds* verscheen naar aanleiding daarvan de prachtige uitgave *Jacob van Maerlant. Spiegel Historiael*.

SPECULUM

Van Maerlant was zeer productief, maar zal toch vooral in het collectieve geheugen blijven als de man die de wereld 'Spiegel Historiael' schonk, één van de monumenten in de Middelnederlandse literatuur. Echt origineel was deze wereldgeschiedenis op rijm niet. Het is een bewerking van de (Latijnse) 'Speculum Historiale', een 31-delige encyclopedie uit 1250 van de dominicaan *Vincentius van Beauvais*. Van Maerlants grootste verdienste bestond er dan ook in om deze geschiedenis te vulgariseren door haar om te zetten in de eigen taal. Het meest is dat nog te merken aan de selectie die Van Maerlant maakte uit het werk van Vincentius. De Middelnederlandse versie bevat bv. niet de uitgebreide theologische disputen en moraliserende traktaten waaraan de 'Speculum' wel rijk was. Wel veel belangstelling gaat er uit naar de vorsten - Van Maerlant schreef het werk in opdracht van graaf *Floris V* - en naar de lotgevallen van het christendom. De Middelnederlandse versie bevat in het totaal zo'n 91.000 verzen.

'Spiegel Historiael' is ingedeeld in vier partieën die elk uit acht boeken bestaan. Van Maerlant begon rond 1284 met de eerste partie die loopt van de schepping

Middelnederlandse wereldgeschiedenis

tot de dood van keizer *Claudius*. De tweede partie sloeg hij over en in de derde behandelde hij de geschiedenis van 302 tot 802. Ook aan de vierde partie begon hij nog. De laatste kapitels die hij schreef handelden over de beginjaren van het koninkrijk Jeruzalem, de investituurstrijd tussen paus *Gregorius VII* en de Duitse keizer *Hendrik IV* en over de slag bij Woeringen. Daarna volgen nog enkele Mariamirakelen, maar dan eindigt hij met de volgende woorden: „Versta dat *Jacob van Maerlant* op deze plaats in de Vierde Partie moet rusten en wachten tot God het hem vergunt dat hij eraan verder kan werken om in klare woorden te dichten over de dingen die hierna volgen.” Dat was in 1290 en hij heeft er geen woord meer aan toe kunnen voegen. Van Maerlant stierf rond 1293. Later werd de vierde partie voltooid door *Lodewijk van Velthem*, die er ook nog een vijfde deel aanbreide. Het tweede deel werd geschreven door *Filip Utenbroeke*.

HET HAAGSE HANDSCHRIFT

De 'Spiegel Historiael' is in verscheidene bronnen bewaard gebleven, maar er is maar één handschrift dat de tijd (vrijwel) ongeschonden heeft doorstaan. Dat handschrift is rijkelijk versierd met miniaturen en bevindt zich in de Koninklijke Bibliotheek van Den Haag. Dit 'Haagse handschrift', bestaande uit 258 perkamenten bladen, bevat Van Maerlants authentieke tekst. De aanvullingen van een

latere periode (zie boven) zijn er dus niet in opgenomen. Wie de hand had in het Haagse handschrift is niet geweten, maar te oordelen naar de uitzonderlijk rijke uitvoering - met veel illustraties en bladgoud - moet de opdrachtgever een vermogend iemand geweest zijn.

Het is uit dat bijzonder fraai handschrift dat *Jozef Janssens*, prof. Letterkunde en Cultuurgeschiedenis aan de KUB, en *Martine Meuwese*, kunsthistorica, een selectie maakten voor de uitgave van het *Dauidsfonds*. Hierbij nemen de miniaturen een prominente plaats in. Enerzijds zijn er de kleurrijke afdrucken van gehele bladzijden uit het Haagse handschrift, anderzijds zijn er de uitvergroete miniaturen met daarbij het passende tekstfragment. Dat laatste wordt weergegeven in het Middelnederlands, met gemoderniseerde spelling en woordverklaringen. Daarnaast wordt ook de context van het fragment weergegeven: wat wordt in de voorafgaande passages verhaald, wat volgt er? Elke geplaatste miniatuur wordt uitvoerig becommentarieerd. Door deze werkwijze te handhaven, verneemt de lezer niet alleen veel over de Spiegel zelf, maar ook over de middeleeuwse symboliek en gebruiken in de miniatuurkunst. Waarschijnlijk het mooiste boek uit de voorjaarsaanbieding van het *Dauidsfonds*.

(gv)

⇒ *Jacob van Maerlant. Spiegel Historiael. Jozef Janssens & Martine Meuwese. Uitg. Dauidsfonds - Leuven, 1997, 176 blz., 1.980 fr.*

SATERDAG

AHASVERUS

„Laag condoomgebruik bij ons”,
las Ahasverus

Ballonnetje gaat
niet altijd op

CVP'er gewonnen voor...
fiscale biechtstoel

Nieuwe taak voor Alliantie:
„NAarTOosten!”

Slogan:
„Antiek, zo goed als nieuw!”

Zetduivel:
Obus Dei

Senator Weyts vertoont
fraudieuze afwijking

Mobutu antwoordt Kabilla:
„Sha bah!”

Museum ziet alle kleuren
van de regenboog

Geen treinverkeer zorgt
voor files spoorzoekers

VLAAMS PLAKBOEK

Leven en dood van een poëet

De verjaardag is geruisloos voorbijgegaan, maar wie met enige weemoed aan de kleinkunst-tijd van de jaren zestig denkt kan niet voorbij aan Antoon De Candt. Het was op 2 oktober van verleden jaar dertig jaar geleden dat hij in Herblay, in de buurt van Parijs, om het leven kwam.

CHANSONNIER

Antoon De Candt werd op 13 april 1939 te Wevelgem geboren, een jaar later – de oorlog was 6 dagen bezig – verloor hij zijn vader-soldaat te Lillo bij Antwerpen. Het gezin waarin de jongen opgroeide was geen gewoon gezin, maar een open nest met een moeder, een zuster, een grootmoeder, een tante en een nonkel. Moeder en tante waren modisten en bezochten regelmatig Rijselse modewinkels. Toon ging mee en kon zich uitleven in het natekenen van modellen die hij later zou gebruiken voor de handpoppen waarvan hij de tronie uit papierdeeg boetseerde. Deze talentrijke jongen zou zich vlug tot artiest ontpoppen, teksten van hem en anderen op muziek zetten en toneel regisseren. Eerst op school en bij de KSA, later bij de Bouworde, zelfs als junior-doelwachter bij SV Waregem trad hij op. Aan de conservatoria van Gent en Brussel bekwaamde De Candt zich verder. Het was de tijd van Brel, Brassens en Béart, van Gerard Cox en van Jules Decorte; zij maakten grote indruk en Toon De Candt werd kleinkunstenaar. Het tijdschrift *Vlaanderen* ontdekte hem, Omroep Kortrijk gaf hem een kans en bij Omroep Hasselt kon hij in het programma *Onder Limburgs paraplu* optreden.

Het was een grote tijd voor het sjanson. De rage kwam uit Nederland waar een studenteninitiatief uit 1958 voor furore had gezorgd: de Studenten Grammofoonplaten Industrie. Paul van Vliet, Hans van Deventer, Gerard Cox en Seth Gaai-kema beleefden er hun debuut en in 1962 kreeg ook Antoon De Candt een kans. In Vlaanderen hadden KoR van de Goten, Miel Cools en Hugo Raspoet reeds een naam, zij hadden op Leuvense studentenpodia, de legendarische Kleinkunst-eilanden en de ZaZo-manifestaties (Zaterdag-Zondag) opgetreden. Ook Toon De Candt. Op TV was er Trio in K-Klein en op radio BRT1 liep tussen 1962 en 1966 *De charme van het chanson* van Jan Schoukens en Johan Antierens. De lezer weet dat deze periode ook een Vlaams-gevoelige tijd was met de marsen op Brussel, Leuven-Vlaams en Zwartberg. De Volksunie fleurde haar manifestaties op met luisterliedjes, vooral KoR van der Goten was een graag gehoorde gast, o.a. met zijn *Ballade van de Vlaamse intellectueel*.

DESERTEUR

In Kortrijk opende De Candt 't Krotekot,

een bierkelder. Hij ging zich ook opvallend kleden: zwarte ribfluwelen broek, wit hemd en een tot strik geknoopt zwart lintje. Zijn haren waren ondertussen al een stuk langer en natuurlijk mocht een snor niet ontbreken. De Candt speelde piano, viool, accordeon en gitaar. En dan waren er zijn teksten, eigenlijk gezongen gedichten die vandaag nog mooi klinken. Uit *Sprookje*: „Ik heb boten uit zien varen, op wolken van satijn, naar Tjonkin of Tamara. Mijn lied wil slechts een sprookje zijn.” Maar het leven was geen sprookje. In 1963 moest De Candt naar het leger, maar na enkele maanden deserteerde hij en vluchtte naar Zwitserland. Johan Antierens deed het hele drama uit de doeken.

ONTOEREKENBAAR

J. Antierens: „Menende dat er met een democratische, beschaafde maatschappij te praten valt, keert hij een seizoen later terug naar het vaderland. Men draait hem in de nor, stuurt hem dan terug naar het leger en, enigszins op zijn vrijheidsliefde betrappt, spijbelt De Candt opnieuw, vlucht weer naar het buitenland. Deze geschiedenis

Sonia Toye

Toon De Candt, pacifist en poëet...

herhaalt zich nog eens, zij het in een stroeve vorm, beide partijen: de militaire macht en de moedige eenzame man, verstarren in hun standpunt.”

In de zomer van 1965 verklaren militaire artsen De Candt ontoerekenbaar en ongeschikt voor de dienst.

J. Antierens: „Maar een Antwerpse krijg-auditeur kreeg dertig dagen de tijd om tegen de militaire kapitulatie beroep aan te tekenen. En dat heeft die goede man ook gedaan waardoor die meneer zijn hand-

tekening heeft gezet onder het doodvonnis van Antoon De Candt.”

Volgens Antierens in *Zondagmorgen* (eind december 1965) is de zanger in de kerstnacht met lief, twee gitaren, een citer en een akkordeon gevlucht. Er bestaat een foto van De Candt in Torremolinos, zijn laatste toevluchtsoord.

Op 2 oktober 1966 om 1 uur 's morgens is hij in Herblay verongelukt. Hij werd uit de wagen geslingerd, sloeg met het hoofd tegen een telefoonpaal en was op slag dood.

J. Antierens: „...ik heb het graf, op het kerkhof van Montignies (vlakbij Herblay) bezocht. Het was acht dagen na de „be-grafenis”. Men moest het ons wijzen, er stond nog geen kruis. Dan zijn wij de grafdelvers gaan halen. Zijn naam op het goedkoopste hout was nog nat. Wij hebben het kruis geplant en een boeket veldbloemen op de omgewoelde aarde gelegd.”

In 1989 ging een De Candt-herdenking door, de zanger zou toen 50 jaar zijn geworden. Er werd toen ook een eenvoudig, maar mooi boekje uitgegeven. Daarin schreef zijn zuster Thérèse het verhaal van haar talentvolle broer, terwijl vrienden getuigden van dit Villon-achtig bestaan. Het boekje kreeg de titel *Antoon De Candt. Vlaams Poëet* wat de werkelijkheid wellicht het dichtst benadert.

(mvl)

13

H E R S E N B R E K E R

OPGAVE 86

HORIZONTAAL

1. 't Lawaai van een grote mond (8)
5. Gerekend van de wieg tot het graf is dit een wereldrecord! (12)
7. In enkele gevallen (4)
8. Van tijd tot tijd (2, 2, 3)
11. Deze titel veronderstelt dat je 'n belangrijk iemand aanspreekt (12)
15. Bestemd voor verplaatsing van mensen (12)
18. Van dit lichaamsdeel heb je er toch twee! (5)
19. 't Is genoeg! (4)
22. Zo'n onderzoek gebeurt bepaald niet in 't donker (12)

VERTICAAL

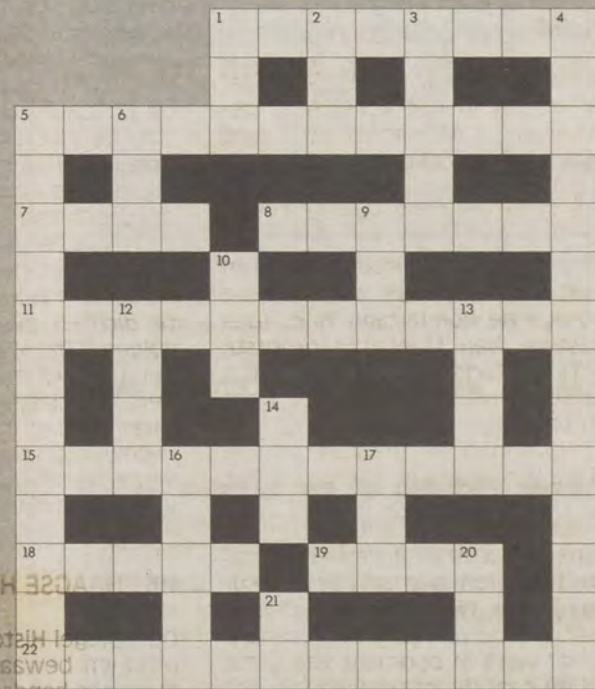
1. Hierin heb je 't naar je zin (3)
2. Verlaten spelonk (3)
3. Van zulke stukken grond zou je deelachtig kunnen worden (5)
4. Opslag (14)
5. Wat eerst aan elkaar vastzat, vaneen gedaan (12)

6. Stal (3)
9. Deze Europeaan verraadt in 't Frans uit welke richting hij komt (3)
10. Iets zachts (3)
12. Arabisch heerschappij (4)
13. Verzamelaar en bewaarder van energie (4)
14. In Engeland niet meer dan één (3)
16. Levert kaviaar (5)
17. Beschaafd weefsel, maar wel vol gaten (3)
20. Sierlijk deel van een voor-gevel (3)
21. Met een appel hierbij is dit nog bijna voor niets (2)

OPLOSSING OPGAVE 85

Horizontaal: 1. tol; 3. babelaars; 6. alles kan; 7. groet; 10. gefriseer; 13. ra; 14. een; 15. experts; 17. sijs; 18. neus snuiten; 20. warboel; 21. roe; 22. tweederangs.

Verticaal: 1. traan; 2. lijsterbes; 3. blaffetuurke; 4. ballingsoord; 5. elsten; 8. erts; 9. tas; 10. grondwet; 11. re; 12. resteren; 16. rij; 19. niets.

Uit de juiste inzendingen
trokken we deze van P.A.
Maetens uit de Otterstraat
11 te 9200 Dendermonde.
P.A. mag binnenkort een
pakje in de brievenbus ver-
wachten!

**De briefkaart met de op-
lossing van opgave 86 ver-
wachten wij ten laatste op
maandag 28 april a.s. op
ons adres: Barrikadenplein
12 te 1000 Brussel. Veel
succes!**

Y'AURA T'IL DE LA NEIGE A NOEL?

Met deze Zal er sneeuw zijn met Kerstmis? kwam debuterend regisseur-auteur Sandrine Veysset vorig jaar mei naar Cannes. Het verhaal van een nest van zeven kinderen op een boerderij in het zuiden van Frankrijk, die hun lijdende moeder op de handen dragen, maar worden getiranniseerd door hun brutale vader, is opgedeeld in episodes, die meestal elk op zich wel iets te vertellen hebben, maar de som van de episodes maakt echter geen film. Ondanks dat alles moet worden gezegd, dat Veysset reeds een erg volwassen film heeft afgeleverd. Schitterende acteursprestaties van Daniël Duval, en door de natuurlijkheid die in de kinderrollen ligt heeft men soms de indruk naar het echte leven te zitten kijken. (**)

NIEUW IN DE BIOS

SALUT COUSIN!

Deze Frans-Algerijnse-Belgisch-Luxemburgse co-productie werd de winnaar van de Arabische Persprijs op het festival van Cannes. Eindelijk is de immigrantenfilm uit zijn Europees keurslijf gegroeid en dankzij een Algerijns regisseur wordt een beeld gegeven van de uitgestoten van de Derde Wereld die onze Europese stedelijke getto's bewonen. Regisseur Merzak Allouache, maker van 'Bab el-Qued City' (een antifundamentalistische film, reeds in ons stuk over Algerije aangehaald!) leeft ook in ballingschap, vreest voor zijn leven. Hij vertelt het verhaal van rapzanger Mok,

die met zijn burgerlijke familie naar Parijs kwam, maar nu de vleugels heeft uitgeslagen, en zelf onderdak geeft aan zijn van Algiers afkomstige neef Alilo, in het 18de district waar men zich in de onderontwikkelde gebieden waant. Alilo kwam om een koffer op te halen, maar heeft het adres verloren. Hij zal vijf dagen op zoek gaan, en in die vijf dagen alles beleven wat een immigrant kan beleven.

Wie had gedacht dat het allemaal zwaar op de hand is, weze gewaarschuwd, je kunt bulderend lachen met deze film, omdat de situaties soms zo absurd zijn, dat ze nog nauwelijks te geloven zijn, en toch... Net alsof Engelsman Mike (Secrets and lies) Leigh de camera hanteerde, en dat is duidelijk als compliment bedoeld. (***)

Willem Sneer

MEDIALANDSCHAP

Le Grand Bleu Twee professionele duikers zijn vrienden en tegelijk concurrenten bij een wedstrijd diepzeeduiken. Deze Franse film van Luc Besson bevat verschillende niveaus: enerzijds is hij een eerbetoon aan de onmetelijke oceaan, anderzijds een romantische liefdesfilm. Betoverend onderwaterspektakel, humor en uitstekende vertolkingen van Jean-Marc Barr, Rosanna Arquette en Jean Reno. **Zat. 19 april, Kan. 2 om 20u.45**

Racing with the Moon Moole, intimistische prent van Richard Benjamin over twee tieners die als vrijwilligers naar het front trekken. Nogal gevoelig, maar nergens over de schreef. Met enkele jonge acteurs die intussen beroemd zijn geworden: Nicolas Cage, Elizabeth McGovern en Sean Penn. **Zon. 20 april, Kan. 2 om 20u.45**

Document: Gevonden in de goot Bekroonde Canadese documentaire over daklozen die straten en vuilnisbelten in grootsteden afschuimen op zoek naar kleren en voedsel. Hun visie op de consumptiemaatschappij zit vol spitse kritiek en gevatte humor. **Maan. 21 april, TV2 om 20u.05**

Jeremy Irons
In 'Moonlighting',
Dins. 22 april,
Kan. 2 om 20u.45

Boulevard: Van Jean Walter tot Will Tura Eerste deel van een documentaire over de geschiedenis van de Vlaamse schlagerzangers. In Nederland was het charmelied al voor de oorlog bekend, maar in het begin van de jaren vijftig doken ook in Vlaanderen de eerste 'vedetten' op als Bobbejaan Schoepen, Jean Walter en Ray Franky. **Dins. 22 april, TV2 om 21u.25**

The Getaway Amerikaanse actiefilm van Roger Donaldson met Alec Baldwin, Kim Basinger en James Woods. Don McCoy maakt een deal met de corrupte politiker Beynon om uit de cel te geraken: hij zal een overval plegen en de helft van de buit aan Beynon afstaan. Ook Dons vrouw Carol doet haar duit in het zakje. Geslaagde remake van de gelijknamige film van Sam Peckinpah. **Woens. 23 april, RTBF 2 om 21u.10**

Tekens: Verhalen uit het museum Documentaire over het Museum voor Schone Kunsten van Gent, n.a.v. het 200-jarig bestaan en het 100-jarig jubileum van De Vrienden van het Museum. **Dond. 24 april, TV2 om 23u.00**

Arthur Amerikaanse komedie van Steve Gordon. Dudley Moore is een schatrijke vrijgezel die moet kiezen tussen een onaardige miljonair dochter en een schattig volksmeisje (Liza Minnelli). Moore voert zijn dronkemansact iets te nadrukkelijk op en het is John Gielgud die de show steelt als zijn behoedende knecht met de radde tong. **Vrijd. 25 april, TV1 om 21u.10**

Paneldiarree

TV-kijken heeft geen invloed op de schoolresultaten. Dat blijkt uit een 'tugste' studie naar het kijkgedrag van jongeren. Deze keer werden een duizental leerlingen uit de lagere school aan een onderzoek van de KU Leuven onderworpen. De sociaal-economische status van de ouders is dan weer wel bepalend in de studieresultaten.

De VRT zal op 1 mei en rond de viering van Rerum Novarum geen speciale programma's meer brengen. In vroeger tijden moest de gewone programmatie rond die dagen nogal eens plaats maken voor gelegenheidsprogramma's. Van die traditie stapt de VRT nu af. Enerzijds omwille van de extra kosten die deze gelegenheidsprogramma's met zich meebrachten, anderzijds om de kijkgevoonten niet te verstoren. Ook de rechtstreekse uitzendingen van de Koningin Elisabethwedstrijd zullen bijtjesdag niet

overleven. Tegen die beslissing werd al een petitie met 11.000 handtekeningen afgegeven. TV2 maakt inmiddels de geesten klaar om van het stempel 'evenementennet' verlost te raken.

Het magazine Teek heeft zich deze maand op een wel erg bijzondere manier in de kijker weten te werken. Naar aanleiding van een reportage over cannabis had de uitgever bij het blad een klein zakje met marihuanazaad gevoegd. De Leuvense (!) politie startte een onderzoek. De warenhuisketen Delhaize van zijn kant, haalde Teek uit zijn rekken. Niet omwille van de cannabis, wel omwille van enkele aanstootgevende (naakt)foto's die erin opgenomen waren.

De VRT heeft exclusiviteit gevraagd van de panelleden uit 'Het Swingpaleis'. De openbare omroep wil niet dat deze Bekende Vlamingen tijdens de 13

Moeilijke kwisvraag: noem een Vlaams amusementsprogramma zonder Walter Grootaers.

weken dat 'Het Swingpaleis' wordt uitgezonden ook nog eens in andere panelprogramma's verschijnen. De BV's schijnen 'vervolgen' op het voorstel gereageerd te hebben.

Met een megacampagne in zowat alle Vlaamse dag- en weekbladen werd het nieuwe vrijdagavondprogramma van VTM aangekondigd. Het koppeltje Francesca Vanthielen en Karl Symons moest de mis-kleuren van 'Dames en Heren' doen vergeten en de kijker zijn weekend opnieuw laten beginnen met VTM. Adverteerders willen kijkers, begrijp je wel?! De begeleidende tekst van de, overigens erg dure en persoonsverheerlijkende, campagne stond bol van de stereotiepen: „In hun nieuwe talkshow bekijken Karl en Francesca de actualiteit en de nieuwste trends op een verrassende en creatieve manier. Onder het motto 'Niets is wat het lijkt' bieden zij u een andere kijk op het dagelijks bestaan." We hadden onraad moeten ruiken, maar besloten toch om de TV op te laten staan. En wat we zagen was inderdaad verrassend, zij het niet in hoge mate 'creatief' of 'anders'. De eerste nieuwe trend die wij voorgeschoteld kregen, was de herenonderbroek met horizontale gleuf. „Niet meer moffelen om de juiste plooi te vinden, maar hop in de broek tasten en de natuur het werk laten doen." dat is wat de moderne, trendy man in de toekomst geacht wordt te doen. De vertegenwoordigster van het onderbroekenmerk mocht gratis reclame komen maken en bezigde daarbij zinnen als 'dat ligt voor de hand', 'de broek wordt gedragen door de Chippendales en andere belangrijke mensen' en 'ook de heren laten al eens een rand van de sliep zien'. Voor alle duidelijkheid: de dame in kwestie bedoelde met dat laatste dat mannenondergoed dermate mooi geworden is dat de broeken niet meer noodzakelijk weggestoken moeten worden.

Wat volgde waren 'schalkse' reportages over o.a. een ondergoed-crimineel en een lancering van Francesca in de ruimte. Gespreken waren er over ruimt hotels en manga's, 'trendy' Japanse strips die vooral gekend zijn omdat sommige ervan vol staan met geweld en porno. Inhoudelijk was het voor de veel-lezer - die, toegegeven, daarom niet ook naar VTM hoeft te kijken - allemaal oude koek. Ook het panelgesprek rond begrafenissen was 'S&V' in de geschreven pers al uitvoerig voorgedaan. Het interview met baron Stijn Coninx, over zijn nieuwe film met la Vanthielen in de hoofdrol, schrijven dan weer onder de noemer 'reclame voor zichzelf'.

hadden uitgevonden en zich daar rijklijkelijk voor moesten laten feliciteren.

Het tweede storend element heette Eva Coeck, een dame die zichzelf journaliste pleegt te noemen en die garant staat voor een wekelijks bijdrage - sommigen durven het al eens voorzichtig 'column' noemen - in het kwaliteitsblad De Nieuwe Panorama. Dame Coeck had wat in kranten mogen neuzen en de voor haar meest in het oog springende koppen mogen meebrengen. S&V griffelden al wat toen ze aan tafel kwam zitten, want 'Eva zou het wel eens allemaal gaan zeggen'. Wat de 'verrassende' Eva precies zei was te flauw en te ordinaar voor

Niets is wat het lijkt: niets

Symons & Vanthielen, vrijdag 11 april 1997, VTM

'S&V' lijkt in zowat alle opzichten op de andere 'praatbarakken' die dagelijks vanuit alle Vlaamse en Nederlandse kanalen op ons worden afgevuurd - Eddy Planckaert opvoeren lijkt ons tenminste niet verschrikkelijk vernieuwend. Het programma zou ons dan ook niet echt bijgebleven zijn als het niet twee mateloos storende elementen had bevat. Het eerste was het publiek dat zich genoodzaakt zag (Was dat een voorwaarde om erin te mogen?) om bij iedere gelegenheid uitgebreid te applaudiseren. Na een reportage, na een gesprek, ... alsof 'S&V' het medium

woorden. Over corrupte politiek, over afzetter, ... en over Miet Smet die nog het best vergeleken kon worden met een prostituee omdat ze 'als geen ander mensen kan naaien'. Nu krijgen ook wij bij het zien van Miet Smet niet dadelijk warme en diepmenselijke gevoelens, maar dit verdiende zij niet. Mocht Smet klacht willen indienen wegens laster en eeroof dan kunnen wij dat in dit geval alleen maar steunen. VTM: geef ons 'Dames en Heren' terug, daar konden wij tenminste nog mee lachen!

Krik

ABN-kernen

Met belangstelling las ik het artikel over de ABN-kernen (WIJ, 3 april jl.). Het klinkt natuurlijk heel mooi te suggereren dat pater Stracke, die overigens een vriend van mijn ouders was, mee aan de basis lag van het ontstaan van de ABN-kernen. Maar het strookt niet met de waarheid. Met Jaak Bouveroux was ik samen op kot in Leuven, hij was toen voorzitter van de ABN-kernen. Ik ben zelf de stichter en de eerste voorzitter geweest van dit jongeren-initiatief, waarmee ik in het najaar '50 begon. Niet in het Xave-

riuscollege, zoals gesuggereerd wordt in het artikel, maar in het eerste Vlaamse college, het St.-Lievenscollege van Antwerpen (stichter Lieven Gevaert). Ik begon daarmee vanuit de idealen die in mijn omgeving levendig waren, o.m. mijn vader die toen in de gevangenis zat, maar ook de Vlaamse sfeer van het college en vooral de leraar Nederlandse dictie Modest Lauwerijs (grote voordrachtskunstenaar). Hij heeft daar echter nooit rechtstreeks iets over gezegd, het waren de idealen die overkwamen. Ik herinner mij o.a. dat hij in een les zei: „Ik

breng hulde aan de Franssprekende Vlamingen want zij wilden het volk verheffen via een cultuur van een algemeen beschaafde taal”. Dit trof mij diep en deed mij besluiten dat dit overbodig zou worden als de Vlamingen ABN zouden spreken, dat was natuurlijk zijn boodschap. Een van mijn medeleerlingen die ik probeerde te overhalen om mee te doen zei: „Nee, want als iemand ABN spreekt dan denken de mensen „dat is een zwarte“...” Mijn vader was een zwarte en sprak inderdaad ABN...

De eerste stap buiten het college heb ik gezet door een ingezonden brief in *De Standaard der Jeugd* op 18 januari 1951, waarin ik andere scholen opriep om een zelfde initiatief te nemen. De eerste contactdag van de ABN-promotoren was inderdaad in het Xaveriuscollege, enkel en alleen omdat dat college ons de geschikte infrastructuur bood. *De Standaard der Jeugd* bleef de eerste jaren het belangrijkste communicatiemiddel om nieuwe kernen te stichten.

Dr. Jan Lehembre,
Antwerpen

Stop misbruik Witte Marsen

Onder de titel „De zwarte baron” verscheen in WIJ (9 jan. '97) een waarschuwing tegen het gevaar dat de affaire-Dutroux via advocatenknepen zou verzanden in een poging om die man aan zijn verdiende straf te laten ontsnappen.

Een middel om hem daarbij te helpen zit verdoken in een te veel aan „Witte Marsen”. Zoals pas is gebleken in De Panne, wat kan leiden tot het vernietigen van het succes van de grote Witte Mars in Brussel.

Sedert dat succes weten de organisatoren van die mars niet meer goed waarheen ze moeten. Het is dus een schitterende zaak dat het parlement heel veel tijd heeft besteed aan die afschuwelijke moorden.

Ondertussen blijven er maar ontdekkingen aan het licht komen. Niet alleen inzake het misbruik door politieke partijen, politici of industriële gepleegd, maar ook inzake de wijze waarop de rijkswacht wordt hervormd. Is het nodig dat dit corps zo groot en zo machtig blijft?

Wij hebben een kleine, modern uitgeruste politiemacht nodig, in staat om bij sociale conflicten passend blinde opstanden te bestrijden.

Iedereen die kan nadenken over de gevolgen van de sluiting van Renault-Vilvoorde beseft de hulpeloosheid van de democratie inzake de economische gevolgen voor de werkende mensen en de gevaren dat ze vanuit deze machteloosheid „domme dingen” gaan doen.

Professor Blanpain kent maar al te goed het belang van de sociale onlusten die het gevolg zijn van een slechtwerkende wereldeconomie en van de strijd om deze menselijker te maken.

Niet zozeer door marsen, wit, rood, groen of „tegen de leugenaars”, maar door een eerlijk en doeltreffend overleg.

Floere Smit,
Putte

Geen overheersing

De democratische Vlaams-nationalisten hebben zich steeds verzet (echter zonder geweld!) tegen „kandidaat”-overheersers. Denken we maar aan de Spanjaarden, de Walen, de Veramerikanisering. Waarom verzetten we ons dan niet tegen de nieuwe-kandidaat-overheersers, nl. de Islamitische vreemdelingen? Zij hebben dankzij de Belgische staat fa-

ciliteiten gekregen die veel verder gaan dan de faciliteiten voor de Franstaligen in de Rand. Ik denk aan bouwsubsidies, hoofddoeken-affaires, voorkeursbehandelingen bij politie en rijkswacht (i.v.m. de toelatingsvoorwaarde), en andere vormen van positieve discriminatie. En of dat nog niet genoeg is willen we ze nu ook nog stemrecht gaan geven! Begrijp wie begrijp kan!

Overheersers van welke origine ook moeten door alle democratische volksnationalisten met alle democratische middelen bestreden worden, alleen zo kunnen we onze Vlaamse identiteit waarborgen voor de toekomst!

David Claes,
Beringen

Straatbeeld

In een column van *Weekend-Knack* verwijt hoofdredactrice Tessa Vermeiren de Volksunie dat zij „eng denkt” en „alles wat vreemd is” als een bedreiging ziet. De paragraaf waarin zij de Volksunie de idee van „eigen Volk eerst” aanwrijft, verklaart duidelijk dat mevrouw zich van partij vergist.

Wat die „vreemdelingen buiten” betreft is staatssecretaris Vic Anciaux de eerste geweest die zinnige oplossingen voorschreef over het samenleven met migranten.

Ik vermoed dat mevrouw Vermeiren enkele jaartjes jonger is dan ik en zo zou ze mij kunnen verdenken een conservatiefdenkende te zijn. Maar dat ben ik in geen geval, en ouderdom kan ook ervaring betekenen. En met deze ervaring ben ik ervan overtuigd dat het ontwerpdecreet van de Volksunie de goede richting aan geeft.

Een paar maand geleden was ik in Lanzarote. De gids die ons het eiland liet zien, bekloeg er zich over dat dit mooie eiland zijn ziel aan het verliezen is door het ongebreideld gebruik van vreemde talen (vooral Engels en Duits) in het straatbeeld.

In mijn buurt is er een pralinewinkel met de naam „Your Present”, een kapster „For You”, een „Royal Canin Pet Shop” en een „Pizza-hut-take-away”. Ooit zag ik in Leuven een Bal van Studentinnen-verpleegsters aangekondigd met enkel het adres in het Nederlands en de rest in het Engels...

In Zwitserland waar ook wat vreemd volk over de vloer komt, heeft elk kanton zijn

taal en mag geen andere taal in het straatbeeld voorkomen.

Het komt in ons land wel meer voor dat bepaalde wildgroei te lang geduld wordt en dat verandering dan hevig protest uitlokt.

Zelfs indien de hoofdredactrice van *Weekend-Knack* dit voorstel van decreet niet zinvol vindt, zou het toch wenselijk zijn het op een positieve manier te benaderen.

D.D.S.,
Kessel-Lo

Migranten-stemrecht

Geén zorg, het zal er komen. Rest de vraag, waarom nog al die polemiek? Verloren tijd om ergens nog een punt of komma meer of minder. De overheid is een meester in het legaliseren van wan-toestanden waar zij geen uitkomst meer voor weet en dan maar de gemakkelijksoplossing kiest.

Niemand stelt zich de vraag wie die migranten binnen liet of nu nog laat komen. Moest er géén crisis zijn en niet zoveel werklozen dan zou de overspoeling van migranten gewoon doorgegaan zijn. Niemand van de bevolking zou daar op gelet hebben. Migrant zijn nodig om werk te doen dat de autochtonen niet meer willen. Begon met de kolenmijnen, straatvegers, kuiswerk, fruitplukkers, textielwerkers, huispersoneel, enz...

Dat ze burgemeester, president of minister willen worden gaat echter te ver. Dat willen we liever zelf doen. Veronderstel dat ze, eens aan de macht, al hun arme landgenoten uitnodigen om in dit rijke land te komen werken. Amerika laat nu geen arme dompelaars meer binnen.

Eigenlijk een bespottelijk en schijnheilig probleem. Als we ze nodig hebben, laat ze maar komen. Hebben wij problemen met werkgelegenheid, dan buiten!

Zouden we niet liever de oude goede term van „gastarbeiders” herwaarderden? Als we ze nodig hebben ontvangen we ze tijdelijk als gast. Als het werk gedaan is verlaten ze ons.

Is dat niet klaar en duidelijk afgesproken vanaf het begin dan zoekt men problemen. Achteraf zijn ze niet meer weg te krijgen zonder dat altijd iemand voor het hoofd moet worden gestoten.

Willy Degheldere,
Brugge

Vlaanderen en Le Pen

Lezer Jan Bert (WIJ, 10 april jl.) wil uit schaamte het uitstellen van de Vlaamse symbolen opgeven omdat de aanhangers van Le Pen in Vlaanderen deze symbolen besmeurd hebben. Dat is precies het omgekeerde van wat moet gebeuren: op die manier spelen wij de Vlaamse zaak helemaal in de handen van de (overigens niet eens zo talrijke) Le Pennisten. Bovendien zou zulk opgeven de ultieme overwinning van Laken en het overige belgicisme betekenen: „Vlaams” zou dan gelijk staan met racisme (althans in hun interpretatie).

Ik pleit er met de grootste klem voor de Vlaamse symboolen van de Le Pennisten af te pakken. Daartoe moeten alle fatsoenlijke Vlaams-nationalisten deze symbolen niet opbergen, doch ze integendeel massaal verspreiden en uitstellen en het Vlaamse nationalisme, ook het radicale, tot zich trekken.

Jaak Peeters,
Olen

Zaal F

„Het gebeurde in Zaal F” vind ik een schitterend artikel (WIJ, 10 april jl.). De chronologie, de openheid en het plaatsen van namen en gebeurtenissen in een verhelderend artikel geeft de lezer een duidelijk inzicht in de rol van de diverse gesprekspartners. Waarom zet u dit artikel niet op het Internet? Op die manier adverteert u onrechtstreeks voor uw weekblad, bewijst u hoe waardevol WIJ is en geeft u elke politiek geïnteresseerde een schitterende samenvatting van, naar mijn mening, heel belangrijke en boeiende gesprekken.

Gunther Polfiet,
Evergem

P.S. De redactie ontvangt graag brieven van lezers. Naamloze, scheld- en smaadbrieven gaan de scheurmand in. De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken. Brieven worden voluit ondertekend, tenzij de schrijver verzoekt initialen te gebruiken.

Walschap naar de gevangenis stond er op de gevel van de auteur geschreven. Want alhoewel hij van alle betrokkenheid zou worden vrijgepleit bleef op hem het odium van collaborateur hangen. Zijn resolute stellingname tegen de terechtstelling van zwarten zou dat beeld nog verscherpen.

♦ UITSMIJTER ♦

Wanneer Walschap op 10 augustus 1945 zijn eerste oproep tegen de terechtstellingen van collaborateurs verstuurde was de twijfel over zijn houding onder de bezetting zeer groot. Een van de zaken die hem werd kwalijk genomen was de lezing die hij op 1 februari 1941 te Berlijn voor de Deutsch-Belgische Gezellschaft had gehouden.

GERUCHTEN

Er heeft over de inhoud van de lezing steeds grote verwarring bestaan.

Jos Borré: „Jeroen Brouwers wist te melden dat Walschap in Berlijn een 'gloedvolle rede' hield, betogende 'dat er zoveel overeenkomsten is aan te wijzen in de Vlaamse en Duitse volksaard en literatuur'. Hij heeft uit onbetrouwbare bron geput en stelt Walschap al te geradelijk en voortvarend in een verkeerd daglicht. Op een enkele, slechts bij slordige lectuur verkeerd te begrijpen frase over 'de duitisch-vlaamse kunstverwantschap' na, die evenwel niet de geringste ideologische ondertoon heeft en niet uit zijn verband mag worden gerukt, is er in deze rede geen enkele passus aan te wijzen die op enige sympathie voor de nazi-ideologie of op meningen over de verwantschap van de Vlaamse en de Duitse volksaard zou wijzen.”

Het is goed dat dochter Carla de tekst van haar vader heeft terugvonden en dat De Vlaamse Gids deze nu integraal publiceert, zo kunnen lieden als Brouwers en anderen die graag overal „foute” mensen zien kennis nemen van de waarheid.

Maar er waren nog redenen om Walschap van collaboratie te verdenken. Zo was hij voorzitter geworden van de door de bezetter gecontroleerde Kamer van Letterkundigen, een instelling ter vervanging van de Vlaamse Vereniging van Letterkundigen (VVL). Op grond van zijn oorlogsbenoeming vroeg een onderzoekscommissie, samengesteld door het ministerie van Openbaar Onderwijs, Walschap niet meer opnieuw als inspecteur te benoemen, hij kreeg een jaar schorsing zonder salaris. Ook de Eerraad van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde, waarvan Walschap de secretaris was, hield een onderzoek. De VVL stelde Toussaint van Boelaere als „epurator” aan. Wanneer deze Walschap schreef dat het gerucht de ronde deed dat Walschap tijdens de oorlog veel in het gezelschap van Ernest Claes en Felix Timmermans was opgemerkt antwoordde Walschap: „...zeg hen (...) dat ze mijn k... kussen en dat ik godverdomme zolang ik leef zal omgaan met wie ik wil.” Later zal Toussaint de verdediging van Walschap op zich nemen. Ook de Eerraad van de Academie waste Walschap wit, vooral toen was gebleken dat zijn Ber-

lijnsche rede geen enkel woord van sympathie voor het nazisme bevatte. In een brief aan de Eerraad legde Walschap uit waarom hij op de uitnodiging van Van de Wiele was ingegaan.

G. Walschap: „Die toegeving werd mij afgeperst onder zware bedreiging. Indien ik ze niet gedaan had zouden de Duitsers mijn benoeming tot inspecteur en de publicatie van mijn boeken hebben belet. Daardoor zou ik gedurende gans de oorlog met vijf kinderen zonder enig inkomen zijn gebleven.”

Walschap had voor de oorlog de uit-

nodiging tot drie keer toe naast zich neergelegd en ook bij het begin van de bezetting was hij er niet op ingegaan.

REDELOZE REPRESSIE

In de loop van 1945 werd het huis van Walschap in Antwerpen drie keer met hakenkruisen beklad. Maar geen enkele van de gekende verzetsbewegingen noemde zich verantwoordelijk, ze bezorgden Walschap attesten met de mededeling dat er tegen hem geen klachten werden onderzocht. Walschap hing de bewijzen aan zijn gevel.

Jos Borré: „Later blijkt de actie uit te gaan van een Luikenaar uit de buurt, die ontstemd is over het bezoek dat de auteur ontving van zijn Duitse uitgever en vriend van voor de oorlog die in een kazerne in Antwerpen gelegerd was, en diens vriend, hoofd van de Duitse Propagandastaffel te Brussel.”

In oktober 1945 werd Walschap weer aangesteld als inspecteur van de openbare bibliotheken. Daarmee was hij echter nog niet van zijn miserie verlost. Op 11 oktober 1945 verscheen in het weekblad Weerstand een naamloos artikel waarin gezegd werd dat over Walschap „eindelijk eens een boekje moet worden opgedaan”. Het artikel kwam in handen van auditeur-generaal Herman Sabbe die onmiddellijk een onderzoek beval. Walschap was bijzonder verontwaardigd en in een brief aan de Academie vroeg hij zich af „...of een lid der Kon. Vlaamse Academie (...) meer dan een jaar na de bevrijding nog niet veilig is voor de eerste de beste anonieme aanklacht en of hij zulke behandeling verdient vanwege de zoon van wijlen onze collega Maurits Sabbe.” Het was diezelfde Sabbe aan wie Kamiel Huysmans eind 1946 vroeg om het gerechtelijk dossier dat tegen Felix Timmermans was aangelegd zonder gevolg te sluiten.

Jos Borré: „De onlogische, redeloze repressie komt ter sprake in de roman Zwart en wit. Lang na de oorlog zegt Walschap: „Ik zal nooit genezen van een diepe wrok, een doffe woede jegens de repressie”. In zijn opinie was collaboratie 'een tragedie, geen misdaad'.

In de gegeven omstandigheden was het

Een doffe woede jegens de repressie

zeer moeilijk integer te blijven en geen beslissingen te nemen die op korte of lange termijn als een vorm van collaboratie konden worden bestempeld.”

AAN BORMS

Eveneens aangegrepen door de terechtstelling van August Borms was Willem Elsschot, hij zou zijn walg voor de executie van deze „krukkenvent” in een gedicht uitdrukken.

Walschap: collaboratie „een tragedie en geen misdaad”

Rond dat gedicht is een hele mythe ontstaan en herhaaldelijk werd gepoogd deze te ontrafelen. Jongste poging komt van Marc Somers in het tijdschrift Vlaanderen, november-december 1996.

In 1981 vertelde Daniel Merlevede, toenmalig redacteur van Rommelpot, aan Gaston Durnez dat enkele weken na Borms terechtstelling „een raar ventje” op het kantoor van dit Vlaams-nationale satirische weekblad, een naamloze brief was komen brengen. De inhoud bevatte het gedicht Aan Borms, getekend met Willy.

Merlevede: „Wij durfden het gedicht niet meteen te publiceren. Wij lieten het liggen, maar na verloop van tijd kwam een

relatie van ons daarover informeren. Dat was een man van socialistische huize (...). Hij was een bekende van Elsschot. En hij kwam ons zeggen, dat de dichter verwonderd was over het feit dat zijn vers niet werd opgenomen.”

Rommelpot publiceerde het gedicht op 9 april 1949. Ondertussen had Elsschot zijn tekst aan de redactie van het vrijzinnige Nieuw Vlaams Tijdschrift bezorgd. Herman Teirlinck stuurde hem op 6 maart 1947 naar zijn vijftien redactieleden en vroeg ze een Ja of een Neen en hun oordeel. De tekst was de vierde versie. Eer Teirlinck de antwoorden binnen had, was Elsschot reeds aan een achtste versie toe, bovendien had hij zijn gedicht halverwege de bevraging teruggetrokken!

DE MYTHE BLIJFT

Marc Somers publiceert nu in Vlaanderen het resultaat van de stemming en de motivatie van de 16 redactieleden. Vijf van hen: Bert Decorte, Maurice Gilliams, Piet van Aken, Fernand Toussaint van Boelaere, Gerard Walschap, stemden ja. Neen-stemmers waren: Raymond Brulez, Johan Daisne, Raymond Herremans, Karel Jonckheere, Julien Kuypers, Achille Mussche, Albert van Hoogenbemt, Herman Vos, Maurice Roelants, Hubert Lampo, Herman Teirlinck.

Het Borms-gedicht verscheen dus niet in het NVT en voor de definitieve versie was het wachten op het Verzameld werk van Elsschot in 1957. Maar de mythe bleef, wie het „rare ventje” was is nooit geweten!

Walter De Ridder, de oudste zoon van Elsschot, was een leerling van August Borms geweest. Aan Edmond, de zoon van Borms, schonk hij een exemplaar van het Verzameld werk van zijn vader met de opdracht: „Aan Edmond Borms, zoon van mijn gewezen leraar Nederlands, dr. August Borms, aan wie wijlen mijn vader één zijner meest gevoelvolle gedichten heeft gewijd.”

In Vlaanderen liggen wit en zwart veel dichters bij mekaar dan men ons vaak wil doen geloven!

(mvl)

De Vlaamse Gids, tweemaandelijks literair tijdschrift. Uitg.: Stichting De Vlaamse Gids, Kramersplein 23 te 9000 Gent. Jaarabon. 800 fr.

Vlaanderen, tweemaandelijks tijdschrift voor kunst en cultuur. Uitg. Christelijk Vlaams Kunstenaarsverbond. Red.: Hondstraat 6 te 8700 Tielt. Jaarabon. 950 fr.

Op de begrafenis van Felix Timmermans (vrnl) : Walschap, Sté Claes-Vetter en uitgever Bob van Kampen.